

УДАРНИЙ РИТМ «ЧЕРВОНОЇ СУБОТИ»

679 тисяч робітників, колгоспників, службовців, учнів і студентів взяли участь у Всесоюзному комуністичному суботнику на Кіровоградщині. Понад 200 тисяч з них — комсомольці, юнаки і дівчата віком до 30 років.

Учасниками суботника вироблено промислової продукції на суму, що перевищує 5 мільйонів карбованців, товарів народного споживання — на 1 мільйон 230 тисяч карбованців.

НОВГОРОДКА

Колектив ремонтно-транспортного підприємства 22 квітня відремонтував два підбирачі, сім вакуумних і паливних насосів, перевіз 720 тонн вантажів.

ОЛЕКСАНДРІЯ

Бригада екскаваторників розрізу «Балахівський» виробничого об'єднання «Олександріявугілля» на чолі з А. Коваленком виконала розкривні роботи на 5,5 тисячі кубічних метрів. План перевиконано майже на 20 процентів.

218 водіїв автотранспортного підприємства 13506 працювали на зекономленому пальному. Колективом перераховано понад тисячу карбованців на спорудження дитячих лікувальних закладів.

ПЕТРОВЕ

Механізатор Григорій Барвінський з колгоспу імені 40-річчя Жовтня на сівбі соняшнику денну норму виробітку виконав на 180 процентів.

ГАЙВОРОН

Колектив тепловозремонтного заводу випустив основної продукції на суму понад 20 тисяч карбованців, у день суботника відремонтовано тепловоз ТУ-4.

ЗНАМ'ЯНКА

654 чоловіки, в тому числі й комсомольці, старшокласники місцевої школи взяли участь у суботнику в колгоспі «Путь Ильича». За цей день посіяно соняшник на 100 гектарах, проведено доскодове боронування цукрових буряків на 300 гектарах. На сільськогосподарських роботах водіями та механізаторами зекономлено 250 літрів палива.

477 робітників Знам'янської меблевої фабрики

працювали на своїх робочих місцях. Ними вироблено продукції на 18 тисяч карбованців, що значно більше, ніж у звичайні дні.

КІРОВОГРАД

Водії автотранспортного підприємства 13555 22 квітня перевезли 6,8 тисячі тонн народного господарських вантажів. Понад 90 транспортників працювали на зекономленому пальному. Найвищого виробітку сягнув водій М. Магар, котрий автомобілем «КамАЗ-5320» причепом перевіз на відстань 45 кілометрів 48 тонн щебеню.

Бригада слюсарів-скульпторів цеху № 1 виробничого об'єднання по сілках «Червона зірка» виконала змінне завдання на 120 процентів. А зміна № 4

взуттєвої фабрики (старший майстер В. Зеленська), працюючи на зекономленій сировині, виконала план по виготовленню взуття на 118 процентів.

СВІТЛОВДСЬК

Колектив комбінату твердих сплавів і тугоплавких металів імені В. І. Леніна випустив продукції на 56 тисяч карбованців, в тому числі товарів народного споживання на 4,2 тисячі. Комсомольсько-молодіжний колектив цеху № 3 очолюваний О. Малим, виконав змінне завдання на 115 процентів.

НОВОУКРАЇНКА

На зекономленому пальному працювали механізатори тракторної бригади

колгоспу «Росія». Під час суботника три агрегати, зайняті на сівбі кукурудзи, перевиконали норми в півтора рази.

46 комсомольців вийшли на суботник у колгоспі імені Пархоменка. Майже вдвічі перевиконали завдання на сівбі кукурудзи механізатори Валерій Шостак та Анатолій Попрацький. Їхні товариші з тракторної бригади в цей день також проводили доскодове боронування цукрових буряків та соняшника, післясходове боронування гороху.

Частина молодих колгоспників Захарівки трудилася на спорудженні стадіону. Відзначилися комсомольці Володимир Шишкарьов, Володимир Ковальов, Віктор Андріяш.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня 1939 року

№ 18 (4045).

СУБОТА

29

КВІТНЯ 1989 р.

Ціна 8 коп.

світла
НОМЕРА

Молодіжні організації Радянського Союзу серед 120 країн світу готуються до XIII Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Пхеньяні, котрий пройде напочатку липня

3

Перший секретар Кіровського РК ЛКСМУ м. Кіровограда Валерій Малишок звернув увагу, що апарат обкому комсомолу звітував перед ...апаратом обкому ЛКСМУ

4

«Шановний Миколо Карповичу! Треба всі сили направити на будівництво каналізації!» (Екологія)

5

У журналістиці чесний той, кому платять за власну думку, нечесний має гроші за її відсутність. (До Дня преси)

8

ХРОНІКА ПОДІЙ

КОНФЕРЕНЦІЯ ВИРІШИЛА: АСОЦІАЦІЇ БУТИ!

Відбулася конференція асоціації молодих керівників агропромислового комплексу. На ній було прийнято статут, обрано раду та контрольну комісію. Вакантними залишаються посади виконавчого директора, його заступника та головного бухгалтера. Отож запрошуємо всіх бажаючих взяти участь у конкурсі на заміщення цих вакансій. Основні вимоги до майбутніх керівників: вища освіта (бажано сільськогосподарська чи економічна), досвід практичної роботи в сільськогосподарському виробництві, чіткий план роботи. Заявки надсилайте чи подавайте особисто до обкому комсомолу за адресою: м. Кіровоград, вул. Карла Маркса, 41. Телефони для довідок: 4-73-70, 4-74-77.

У роботі конференції взяли участь перший секретар обкому комсомолу Сергій Снопков, другий секретар Микола Паладій, заступник голови агропрому В. Д. Соломійко.

На першому засіданні ради асоціації, головою якої обрано керівника колгоспу імені Кірова Олександрівського району Олександра Кривенду, було намічено план роботи на найближчу перспективу.

Наш кор.

«МИР ПЛАНЕТИ!»

Проведення цього фестивалю у нашому місті стає вже традицією. Минулого року вузом-організатором фестивалю був Інститут сільськогосподарського машинобудування. Нині естафету його проведення прийняло вище льотне училище цивільної авіації. У рамках передфестивального тижня в училищі пройшли змагання з настільного тенісу, де перемогли лаоські курсанти; спільна поїздка радянських та іноземних курсантів в Софійський парк (м. Умань), а також спортивні змагання, вечір інтернаціональної дружби, присвячений 28-й річниці перемоги на Плайя-Хірон (Куба). Фестиваль урочисто відкрився 21 квітня. На Меморіалі Слави у валах відбувся мітинг миру, в якому взяли участь радянські та іноземні студенти, курсанти, учні середніх шкіл. Після мітингу у БК імені Ком-

ТАК НАЗИВАВСЯ МІСЬКИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ МИРУ, ЩО ПРОХОДИВ ТРИ ДНІ В КІРОВОГРАДІ.

паніція відбувся святковий концерт танцювального ансамблю «Пролісок». Два наступних дні фестиваль проходив у льотному училищі. 22 квітня відбулася конференція іноземних учнів міської паніції. Присвячена 119-й річниці з дня народження В. І. Леніна. Про значення ленінської спадщини для розвитку своїх країн говорили представники Куби, Лаосу, Нікарагуа, Монголії, Мозамбіку, Болівії, Мали. Учасники конференції поклали квіти до пам'ятника Леніну.

У холі БД авіаторів була розгорнута виставка малюнків, експозиція стендів «Моя батьківщина». Перше місце зайняли кубинські студенти КІСМУ, друге — студент КІСМУ громадянин Індії Век Сангар Сінгх, третє — виставки «Мозамбік» займав за стенд КВЛУ Гермо Фелікс.

У конкурсі політичного плакату «Молодь світу в бо-

ротьбі за мир» перемогу одержали роботи студента КІСМУ Віктора Кінона Нісе (Болівія), друга і третє місця у курсантів КВЛУ А. Моргадо (Куба) та П. Дитхавонга (Лаос).

Виступали студентські агібригади, пройшов конкурс-концерт політичної пісні «Пісня — прапор боротьби». Першу премію у цьому конкурсі одержав В. Кінона з Болівії.

О. ГАВРИЛОВ.

На цій сторінці ми планували надрукувати список правофлангових соціалістичного змагання серед молодих діярок області. Однак через халатність інструктора відділу соціальних та економічних проблем обкому комсомолу Станіслава ЧЕРНЯВСЬКОГО матеріал не було підготовлено.

МИ ВІРИМО В ПЕРЕМОГУ

Проливається кров на афганській землі. Мільйони моїх співвітчизників живуть у таборах біженців, або й залишилися без даху над головою.

За час дії політики національного примирення афганське керівництво оголосило про припинення вогню, звільнило тисячі в'язнів опозиції, повернуло майно біженцям, прийняло конституцію, видало новий закон про земельно-водні відносини, провело вибори в Національну раду, створило коаліційний уряд, прийняло закон про політичні партії, підписало Женевські угоди, які забезпечили вивід

радянських військ із Афганістану.

Але опозиційні війська не тільки не припинили вогню, а ще дужче розпалили війну, обстрілюють ракетами житлові масиви, розправляються з тими, хто припинив вогонь. Від 300 тисяч ракет і снарядів за останні два роки загинуло понад 11 тисяч мирних жителів. Відкидаючи переговори, опозиційні угруповання наперекір нормам міжнародного права вбивали парламентарів-депутатів.

Вони не тільки не взяли участі у виборах, а й знищили народних обранців. Уряд Афганістану в при-

кордонних з Пакистаном районах створив демілітаризовані зони, аби біженці поверталися на батьківщину. Однак екстремісти захопили їх, перетворивши зони в вогнища репресій.

Якщо опозиція впевнена, що її підтримує народ, то чому не припинити війну? Хай би тоді афганці віддали за неї свої голоси — а мирних умовах. Натомість повстанці не дають урядові забезпечити голодних продуктами.

Після виведення радянських військ війна стала

27 квітня виповнилось 11 років квітневій революції в Афганістані

ще жорстокішою. Лідери опозиції слухняно виконують накази пакистанських і їхніх зарубіжних покровителів. Пряме й приховане втручання Пакистану у внутрішні справи нашої країни все далі розширюється. Виникла загроза національному суверенітету, незалежності Афганістану.

В цих умовах ситуація диктує: необхідно ввести надзвичайне становище в країні, щоб захистити досягнення політики національного примирення. Ми

не хочемо проливати кров, але не дозволимо агресорам топтати нашу землю.

Тільки протягом недавнього часу понад 30 тисяч членів партії й молодіжної організації Афганістану, жінки й старики взяли зброю в руки, щоб урятувати батьківщину. Кількість захисників збільшується. Ми віримо, що наша революція переможе.

Мафуз НОВСАЗ,
студент КІСМУ, секретар міської організації НДПА.

ВІКТОРИНА «МИНУЛЕ МОГО КРАЮ»

Надійшов час знайомити читачів з учасниками вікторини, а також із членами журі, які оцінюють за п'ятибальною системою відповіді на кожне запитання гурту.

Отже, журі. До його складу ввійшли заступник декана історичного факультету Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна Олексій Брайченко, директор обласного держархіву Сергій Шевченко, інструктор відділу ідеології культури обкому комсомолу Юрій Воронов та завідувач сектором учнівської молоді «Молодого комунара» Василь Бондар.

Підбиваємо підсумки першого туру.

Відповіді на запитання:

1. Назва «Україна» вперше з'являється наприкінці XII століття. В Іпатіївському літописі під 1185 рік у зв'язку з смертю в Переяславі князя Володимира Глібовича говориться: «и плакашася по нем вси перяславци... бе бо князь добр и крепок на рати... и о нем же Украина много постана». У 1189 році літопис згадує, що князь Ростислав прибув «ко Украин Галичской». Термін «Україна» мав насамперед значення «край», «країна», а не «окраїна». Назва «Україна», «Вкраїна» згодом зустрічається в усній народній творчості, в народ-

них думах і піснях XVI—XVII століть (всє Вкраїнонька, «славна Україна»). Термін «Україна» в значенні «країна» поширювався і в західноєвропейських державах. Французький інженер Гійом де Болпан, який у 1630—1647 роках перебував на Україні, дав, наприклад, своїй книзі таку назву: «Опис України або областей королівства Польського, що лежать поміж кордонами Московії—Трансильванії. З додатком відомостей про вдачу, звичаї та воєнну вмілість українців».

2. Йдеться про битву на річці Синюсі. Боротьба Литви з Золотою Ордою за Подніпров'я залишила ряд слідів у письмових джерелах того часу. Так, у Густинському літописі під 1361 роком є звітка, що в Києві князував Федір, далі розповідається, що Ольгерд, очевидно, в 1362 році на Синіх Водах (притока Південного Бугу) розбив «трех царков татарских... И итголи от Подола изгна власть татарскую. Сей Ольгерд и инный руския державы во власть свою прят, и Киев под Федором князем взят, и посади в нем Володымер сына своего».

3. Основні твори Т. Г. Шевченка на історичну тематику: «Гайдамаки», «Гамалія», «Холодний Яр», «Пржевець», «Іван Підкова», «Тарасова ніч», «Никита

Гайдай», «Єретик», «Неофіт», «Чигирине, Чигирине...», «Розрита могила», «Москалева криниця», «Якби то ти, Богдан п'яний...», «Плч Ярославни», «Невольник», «Швачка» та інші.

В поемі «Гайдамаки» та частково містерії «Великий лях» (див. «Кіровоградська правда» — 2.10.1988) події відбуваються і на землях сучасної Кіровоградщини.

4. З Володимиром Іллічем Леніним розмовляли, зустрічалися наші земляки (уродженці області) Н. Ф. Белюсов, П. Д. Ломейко, І. В. Вибрик, В. Т. Круть, М. В. Дичков, Я. А. Стрижак, І. Д. Демченко, І. К. Матусевич, Г. І. Кочерещенко, Т. М. Гуляницький, Г. Ф. Журбинський, в також Дем'ян Бедний (Ю. О. Придворов), Г. О. Зінов'єв, Л. Д. Троцький та інші.

Відповіді на запитання, зрозуміло, не вичерпні, оскільки для них би треба було відвести дуже багато місця. Журі враховуватиме додаткові відомості, розширені відповіді. Але за основу беруться відповіді, подані вище.

П'яте запитання-завдання також оцінюється. Раніше ми вже обіцяли найяскравіші спогади про голод 1932—1933 років опублікувати.

Отже, після першого туру учасники вікторини розташувалися у такому порядку:

Олександр Шумський (Кіровоград) — 24 очки; краєзнавчий гурток СШ № 2 селища Новгородки — 22; клуб старшокласників «Діалог» СШ № 2 м. Гайворона і міський загін червоних слідопитів імені Борі Білого (м. Олександрія) — по 21 очку; К. Корчагіна (с. Балахівка Петрівського району), історико-краєзнавчий гурток восьмирічки № 26 (Кіровоград) та Надія Цебро із Світловодська — по 19; Богдан Бабиш (Кіровоград) та пошуковий загін музею історії школи № 11 м. Олександрії — по 18; Людмила Авдеева (Кіровоград) — 17; Іван Черноіван (Кіровоград) — 16; О. Зелінкевич із Голованівська — 15; Олександр Рябошапка (м. Знамянка) — 14; Вікторія Лисенко (с. Миколаївка Добровеличківського району) — 12; Лілія Вишнякіна (Кіровоград) і Юрій Тютюшкін (Кіровоград) — по 11; Роман Кармазин (с. Турія Новомиргородського району) — 10 очок; Оксана Міхеєва (с. Липняжка Добровеличківського району) й Л. Папуша (Добровеличківка) — по 9.

Часу до закінчення навчального року не так уже й багато, тому журі вирішило опублікувати одночасно запитання третього й четвертого туру, зменшивши кількість запитань до трьох.

III—IV ТУРИ

ЗАПИТАННЯ III ТУРУ:

1. «Гробниця царів містяться в Геррах, до яких Борисфен ще судноплавний» — ці рядки з «Історії греко-перських воєн» відомого грецького історика. Про поховання вождів яких племен іде мова?

2. «Єлисаветград є для мене також останнім етапом концертного життя» — писав відомий композитор і піаніст. Спогади якого діяча вітчизняної культури розповідають про нього?

3. Імена яких діячів культури, літератури, мистецтва принесли славу нашій Кіровоградщині?

ЗАПИТАННЯ IV ТУРУ:

1. Яскравим спалахом антифеодалного руху була Коліївщина. Що ви знаєте про гайдамацький рух на території сучасної Кіровоградщини?

2. Хто з видатних військових діячів XVIII—XIX століть перебував на території фортеці святої Єлисавети?

3. Як ви знаєте партізанські загони, з'єднання, підпільні організації, групи, які діяли в період Великої Вітчизняної війни на Кіровоградщині?

Останній термін відсилення відповідей — 13 травня. До того часу журі підіб'є підсумки другого туру й опублікує запитання останнього, п'ятого.

Удачі вам, учасники вікторини!

РОК-ПАРАД

у рамках свята Ленінського району відбувся в кіровоградському парку культури і відпочинку імені В. І. Леніна. У параді, організованому центром дозвілля «Червоний клин» і молодіжним об'єднанням самодіяльної творчості, виступили групи Кіровоградського рок-клубу: «Стрес», «Залізна завіса», «Легіон», «Коланс», «Реаніматор», «Чужі». На долю двох останніх колективів випав найбільший успіх.

Найближчі концерти рок-клубу відбудуться в травні.

О. ІВАНОВИЧ.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

29 квітня 1989 року

ЕСТАФЕТА ДРУЖБИ І СОЛІДАРНОСТІ

Молодіжні організації більш як 120 країн світу готуються до фестивалю. Серед них — і Радянський Союз. Хто поїде до Пхеньяна? Чим відрізнятиметься цього річний форум від попередніх? Чи готова столиця КНДР до прийому гостей? Про ці та інші питання — інтерв'ю з відповідальним секретарем Радянського підготовчого комітету Михайлом БАЗИМОЮ.

— Михайле, які особливості XIII Всесвітнього? В яких заходах братиме участь радянська делегація? — У проведенні подібних масштабних форумів молоді світу має великий досвід. Адже фестивальний рух завжди був і залишається надійною платформою для спілкування юнаків і дівчат з різними поглядами і політичними переконаннями. Це головне. Але, на мою думку, наступна зустріч у Пхеньяні повинна відрізнятися від попередніх більшою динамікою, гнучкістю. Не треба обмежувати можливості делегацій обов'язковими заходами, кожна з них повинна сама вибрати місце у фестивальному процесі. Це можуть бути дискусії, мітинги, маніфестації.

Нашим підготовчим комітетом розроблена власна концепція участі у фестивалі. Перш за все, орієнтуємося на активне обговорення проблем міжнародного молодіжного руху, розвитку співробітництва в боротьбі за мир і роз-

зброєння, демократію і соціальний прогрес. Тобто, плануємо взяти участь у роботі всіх політичних і дискусійних клубів, маніфестаціях і мітингах. Звичайно, за традицією наші учасники будуть широко представлені в спортивній і культурній програмах.

— Як формуватиметься радянська делегація?

— Фестивальну роботу в країні організовує Радянський підготовчий комітет. І, звичайно, провідна його членська організація — ВЛКСМ. Крім того, до нашого складу входять молодіжні організації СРСР, Студентська рада країни, Центральна рада Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна, 25 громадських організацій і творчих спілок країни. Це — Радянський фонд культури, Центральне правління Товариства радянсько-кореїської дружби, Асоціація «Екологія і світ», Радянський фонд миру, Спілка театральних діячів, Комітет радянських жінок... Делегація наша буде представницькою — близько 600 чоловік.

Вважаємо обов'язковим з урахуванням чисельності представити делегації кожному республіканську, крайову, обласну комсомольську організацію. Націлюємо місцеві комітети комсомолу на те, щоб кандидатури для включення до складу делегації розглядалися відкрито і гласно, з участю засо-

бів масової інформації. Головне тут, щоб комітети комсомолу забезпечили справді демократичні умови для висування до складу делегацій найбільш авторитетних юнаків і дівчат, активних учасників перебудови.

Обов'язково поїдуть до Пхеньяна представники громадських організацій і творчих спілок, воїни Радянської Армії, активісти громадських формувань ЦК ВЛКСМ і масових рухів молоді, переможці конкурсів, що проводяться центральними молодіжними газетами і журналами. Критерій для всіх один — молодість, активна життєва позиція.

— Певно, участь у фестивалі передбачає великі фінансові витрати...

— Так, питання фінансування, матеріального забезпечення для нас непрості. Скажу відверто: ми розраховуємо, насамперед, на кошти комсомолу. ВЛКСМ і підготовчий комітет візьмуть на себе оплату за проїзд частини зарубіжних учасників фестивалю, на прохання КНДР ми забезпечуватимемо всю звуко-технічне обслуговування всіх програм. Радянське телебачення повністю вестиме трансляцію молодіжного форуму. Крім того, наша сторона взяла на себе поставки окремих продуктів харчування і промислових товарів. Загальні витрати за попередніми підрахунками складуть близько

15 мільйонів карбованців. В Житлоособбанку СРСР відкрито спеціальний рахунок № 700166, на який надходять кошти, зароблені радянською молоддю на суботниках, фестивальных концертах і ярмарках.

— Делегатів, як ви сказали, буде 600. Але ж важливо, щоб кожна молода людина відчувала свою особисту причетність до XIII фестивалю...

— Зрозумів, що ви маєте на увазі. У цьому плані вже немало зроблено: ми підготували і випустили спеціальні брошури, присвячені історії молодіжного, в тому числі фестивального руху, плануємо проведення традиційних конкурсів самодіяльності, плаката, дитячого малюнка. На базі клубів інтернаціональної дружби організовуються фестивальні клуби, мета яких — пропаганда молодіжного руху, знайомство з країною, яка приймає фестиваль.

Деякі організації випускають фестивальні сувеніри. Та це — тільки початок. Бо в перспективі в країні передбачається широке обговорення дискусійних питань, які виносяться на фестивальну трибуну. Багато в цьому плані мають зробити засоби масової інформації, зокрема, молодіжні газети. Адже навіть така традиційна форма, як фестивальний наказ, потребує дискусійного обговорення. До цієї роботи ми готові.

НАЗУСТРІЧ
XIII
ВСЕСВІТНЬОМУ.

З 1 по 8 липня
нинішнього року,
в Пхеньяні
відбудеться
XIII Всесвітній
фестиваль молоді
і студентів. Його
девіз — «За
антиімпе-
ріалістичну
солідарність,
мир і дружбу!».
Ініціатором
проведення цього
форуму в столиці
КНДР стала
Спілка
Соціалістичної
Трудової молоді
Кореї. Знаменно,
що грандіозне
свято молодості
вперше
відбудеться
на Азіатському
континенті.
У ЦК ВЛКСМ
приступила
до роботи
прес-група
Радянського
підготовчого
комітету.
Тиждень
працював у її
складі наш
кореспондент
М. Черненко.
Пропонуємо
вашій увазі
підготовлену
ним добірку
матеріалів
на фестивальну
тематику.

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

29 квітня 1989 року

ФЕСТИВАЛЬНИЙ ТЕЛЕТАЙП

У країні триває підготовка до XIII Всесвітнього фестивалю.

Своєрідну міні-репетицію вирішили провести в Омській обласній комсомольській організації, до складу якої входять представники 70 національностей і народностей. З 18 по 21 травня тут пройде фестиваль «За повагу, дружбу і єдність!». У фестивалі візьмуть участь гості з Естонії та Азербайджана.

Працюватиме спеціальна комісія, якій і доручено зробити вибір: хто із учасників фестивалю увійде до складу делегації СРСР на поїздку до Пхеньяна.

* * *

Фестивальна символіка буде використана при екіпіруванні спортсменів — учасників легкоатлетичного пробігу Барнаул — Бійськ — Срогскі — Горноалтайськ — Барнаул, загальна протяжність якого понад 500 кілометрів. У цьому змаганні, організованому Алтайським крайкомом комсомолу, радянські атлети боротимуться за перемогу із спортсменами Італії та ФРН.

* * *

Фестивальна ромашка буде на емблемі учасників другого етапу спільного радянсько-американського сплаву по ріках «Сплав — РАФТ». Перший етап пройшов торік на річці Катуні. Цього разу радянські та американські спортсмени прокладуть свій маршрут по водах Колорадо.

* * *

«Ми їдемо в Пхеньян» — конкурс під такою назвою оголосила Центральна Рада Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна спільно з редакціями програм для дітей Центрального телебачення і Всесоюзного радіо, піонерськими виданнями. Конкурс пройде у два тури. На кожному з них діти повинні будуть відповісти на запитання з історії міжнародного фестивального руху. П'ять радянських піонерів — переможців конкурсу стануть учасниками XIII фестивалю.

* * *

На Кубі пройшла міжнародна фотовиставка, присвячена Пхеньянському форуму молоді і студентів.

* * *

Нещодавно по центральній програмі Сеульського телебачення було показано фільм про Московський фестиваль.

Фотоспогад про Московський всесвітній нашого кореспондента В. ГРИБА.

ПХЕНЬЯН ГОТУЄТЬСЯ...

Лі Сон Гук, заступник начальника секретаріату Кореїського підготовчого комітету XIII Всесвітнього фестивалю, у своїй статті, опублікованій у журналі «Корея», відзначив, що підготовка до молодіжного форуму йде успішно. Вже завершено чи завершується будівництво 260 об'єктів, включаючи мікрорайон Кванбок з його сучасними спортивними спорудами, житловими будинками, готелями, Палацями школярів, цирком і парковими зонами. Молодь Кореї першу неділю кожного місяця працює на об'єктах добровільно.

* * *

Центральний Народний Комітет КНДР прийняв Указ про чеканку монет, трисвячених XIII Всесвітньому фестивалю молоді і студентів.

В центрі фестивальных монет (золотої, срібної та із сплаву) — емблема фестивалю, над зображенням голуба — напис: «Пхеньян» англійською мовою, у центрі зворотного боку монети — державний Герб КНДР, під ним — номінальна вартість монети.

* * *

Одна з найбільших молодіжних організацій Південної Кореї — Національний студентський комітет (Чондхеп) — оголосила про своє рішення взяти участь в фестивалі. У листі, відправленому на адресу підготовчого комітету КНДР, сказано: «Пхеньянський фестиваль послужить справі національного примирення і возз'єднання батьківщини...»

* * *

Завершується спорудження Центрального будинку молоді у Пхеньяні. Тут, в залі на дві тисячі місць, проходять гала-концерти національних делегацій.

Вартість будівництва спортивного селища «Молодіжне» — 110 мільйонів доларів, стадіону «Нанна» на 150 тисяч глядачів — 190 мільйонів, готелю на острові Янлак — 210 мільйонів доларів.

* * *

30 тисяч голубів вирощують юні пхеньянці у себе вдома і в шкільних зоокуточках. Птахи піднімуться в небо під час церемонії відкриття і закриття фестивалю.

**КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА**

Тільки кожен третій комсомолец області передплатує свою газету «МК»

У розповсюдженні комсомольсько-молодіжної преси беруть участь активісти із числа комсомольських ватажків. І це приносить свої результати. Так, тираж газети «Молодь України» зріс порівняно з минулим роком на 1443 примірники, «Комсомольське знамя» — на 450 примірників. Останнім часом значно зріс авторитет тижневика «Молодий комуніст»: у неділю суботній випуск знайти в кіосках «Союздруку» нелегко. Якщо раніше ми замовляли в роздріб 300 примірників «МК», то нині — близько трьох тисяч! Однак, значне відставання в тиражах проти 1988 року спостерігається в комсомольських організаціях Світловодського району — 860 примірників, Новоархангельському — 395, Голованівському — 265, Бобринському — 256, Гайворонському — 228, Новомиргородському — 215, Кіровоградському району — 156, в м. Олександрії — 1121, м. Кіровограді — 885, м. Знаменці — 494 примірники.

Насиченість «молодіжки» по області складає 347,8 примірника на 1000 членів ВЛКСМ. Багато це чи мало? Судити самі: в середньому тільки кожен третій комсомолец передплатує газету. А якщо зважити на те, що у нас велика кількість читачів газети — люди похилого віку, і врахувати відомчу передплату, яка складає 2310 примірників, то читачів серед молоді стане ще менше.

За 3 місяці ц. р. становище з передплатою дещо поліпшилося. Так, тираж «МК» з лютого по квітень зріс на 1685 примірників. Значить, є категорія читачів, котрі з якихось причин не астигли передплатити газету з січня. Для того, щоб таке не повторилося, Міністерство зв'язку СРСР відкрило передплату на 1990 рік з 2 січня 1989 року. Це дає змогу передплатнику заздалегідь розпорядитися своїми коштами і своєчасно передплатити будь-яку газету.

До відомої: станом на 1 квітня ц. р. на 1990 рік відділеннями зв'язку прийнято всього періодики — 7108 примірників. З них «Молодий комуніст» лише — 38...

Л. РАТУШНИЙ,
заступник начальника
співпраці поштового
зв'язку і розповсюд-
ження преси.

4

**«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»**

29 квітня 1989 року

«Поговорили. Давайте працювати»

НОТАТКИ З ПЛЕНУМУ ОБКОМУ КОМСОМОЛУ

ТАКОЇ живої і відвертої розмови, мабуть, на пленумі давно не було. Навіть ще рік тому, вона, як потім сказали мені члени обкому комсомолу, не відбулася б. Ні, не тому, що тоді затискали критику. Просто-напросто, люди дозріли говорити відверто, щиро про наболіле. І говорили про різне, починаючи від своїх труднощів і закінчуючи спільними, загальними проблемами.

Щоправда, мене, як журналіста, як людину, що все бачила і все чула, дещо здивували виступаючі, котрі здебільшого говорили про недоліки, а от про досягнення — якось згадувалось мимохідь. Приміром, про роботу бюро обкому ЛКСМ України мовилося мало. Можливо, тому, що роботу

кому комсомолу. Тим більше, що він — зацікавлена особа: намагається всіма можливими засобами втримати молодь в селі.

Він сподівався почути на пленумі про те, що роблять для закріплення молоді в господарствах члени бюро обкому комсомолу. Якщо їм потрібна допомога — хай приїжджають до нас в колгосп. Разом продумаємо. Бо з кабінету добрими словами молодь на землі не закріпиш.

Наше становище скрутне, — розповідає Володимир Ілляшенко, — перший секретар Олександрійського райкому комсомолу, — що виділить обком комсомолу, тому й раді. Єдина надія на поповнення нашого бюджету — створення комсомольських під-

гальмують фінансові, організаційні і соціальні проблеми. Жодні місцеві Ради народних депутатів не взяли на себе функції замовника по будівництву МЖК і не фінансували його хоча б частково за рахунок власних коштів. Все це призводить до соціальної несправедливості у ставленні до працівників невиробничої сфери, іншої категорії молоді.

У Кіровограді лише половина коштів, вкладених підприємствами-дольовиками в будівництво МЖК, використовуються безпосередньо за призначенням. У цей же час у інших областях (Львівській, Запорізькій, Дніпропетровській) для цього йде біля 80 процентів виділених коштів.

Ось такі дані наводив зі звіту Сергій Снопков. Або взяти хоча б соціальну несправедливість МЖК. Половину коштів, які виділяють підприємства, забирає (інакше й не назвеш!) міськвиконком. Це виходить так: за кошти підприємств можна збудувати два будинки, а члени МЖК в Кіровограді споруджують один.

Куди ж іде ота позамежевова частина коштів? Зрозуміло, що міськвиконком їх теж на вітер не викидає, отримують квартири і невиробничники. Але от якби поряд з емжековцями-виробничниками та трудилася і молоді працівники невиробничої сфери, аби ще і з них організувати МЖК, користь була б подвійною.

ОБГОВОРЕННЯ

Цікава деталь: товаришів, котрі виступали не з папірця, зал слухав уважно. Тих, хто претендував на загальні слова, просто-напросто не слухали, а в той час переглядали «Рекламний вісник» центру НТТМ «Ефект», де можна було набачити цікавіше щось вичитати, ніж, приміром, чути деякі виступи. Ось деякі цікаві виступи.

Валерій Малишок, перший секретар Кіровського райкому комсомолу (м. Кіровоград) звернув увагу, що в даному випадку звітував апарат обкому комсомолу перед... апаратом обкому. Тобто: самі перед собою, бо у виборчому органі дуже вже багато працівників апарату обкому.

Не оцінювалася робота й кожного члена бюро, а проект, який мають всі присутні в залі, аж надто гарнословний. Не думаю, що його зрозумілі фрази дійдуть до людей, — говорив Валерій.

Звучала критика і за втрату авторитету дискусійних клубів, про те, що не скрізь і не завжди бажано створювати фонди молоді. На жаль, наголошував В. Малишок, дані питання недостатньо аналізувалися членами бюро.

Звідки в тезах до пленуму взялися дані щодо питання про політнавчання? — з обуренням говорила Валентина Грабова, перший секретар Кіровоградського райкому комсомолу.

У мене виникає сумнів щодо анкетування, яке проводилося в районах. На основі яких даних весь комсомольський актив підвели до того (мається на увазі анкетування), що він такий безграмотний? Якщо судити про відвіданих працівників обкому комсомолу заняті з політнавчання, то в нас один лише раз був представник обкому. Як по одному візиту судити про всю систему політнавчання?

Про анкетування: на одному з пленумів уже говорилося про щось подібне... У нас його не було!

Говорила Валя й про шкільні міні-ферми, про те, як ведеться робота по їх створенню.

Як планує свою роботу бюро обкому, як розглядає питання, що виносяться на його розгляд, розповів Сергій Лушников, голова БММТ «Супутник». Він же запропонував бюро взяти «на себе» комплексний контроль окремих проблем.

Хоча, будемо відверті, а багатьох виступах була схильність називати лише недоліки. І те погано, і те не так.

Секретар комітету комсомолу заводу «Гідросила» Ігор Четвертак різко піддавав критиці деякі моменти внутрішньокласового життя.

Згадав і соціальну несправедливість в роботі МЖК, і те, що відвідини заводу представником ЦК ЛКСМ України не дали ніякої реальної, зультативної допомоги. Говорив, що комсомольські організації втрачають авторитет, але, що треба зробити, аби його підвищити, не сказав.

Критикував підхід «зверху» до виховної роботи зі студентами і заступник секретаря комітету комсомолу КІСМУ Василь Мігель. Коли його запитали, чому не дає бажаного результату самоуправління в гуртожитках, він зіпхнувся на газету «Молодий комуніст». Мовляв, під час рейду, організованого газетою, було виявлено в кімнаті гуртожитку лише пляшку шампанського, а розписали хтозна як, аби вивести зародку ота самоуправління. Хоча, крім шампанського, в гуртожитках КІСМУ члени рейдової бригади бачили і вино, і горілку, а в документах рейдовиків фігурувало більш, ніж десять прізвищ студентів інституту... Це Василь «забув».

Отже, немало виступаючих на пленумі мало звертали увагу на порядок денний. Критика, яка звучала, потрібна, але мало хто торкнувся основного: обговорення своїх проблем з помітною шляхів для їх вирішення.

ФІНАНСИ, ФІНАНСИ...

Напевне, мало хто з нас знає, за які ж кошти живуть обком, міськкоми, райкоми комсомолу? Раніше це питання взагалі мало кого хвилювало — і в райкомах, і в обкомі комсомолу знали, що гроші будуть виділені.

Тепер усе по-іншому. Доводиться вчитися не тільки лічити кожен карбованець, а й заробляти його. Непогано цією наукою опанували Знаменський і Олександрійський, Світловодський міськкоми, Ленінський і Кіровський (м. Кіровоград) райкоми комсомолу. Саме ці п'ять організацій в 1989 році будуть працювати без дотацій.

П'ять комітетів комсомолу працюватиме на самофінансування. Це — Бобринський, Голованівський, Кіровоградський, Новоукраїнський і Добровеличківський райкоми ЛКСМУ.

Решта... решта 15 міських і районних комітетів потребують дотацій. У виступах під час обговорення третього питання, — виконання і затвердження бюджету Кіровоградської обласної комсомольської організації на 1989 рік, дебати були двосторонні. Одні, представники прибуткових, відвоювали свої позиції, неприбуткові відверто заявляли: попрацюй в сільському районі попрацюй без дотацій!

Напевне найзмстовнішим був з цього приводу виступ Юрія Устияновського, першого секретаря Ленінського райкому комсомолу м. Кіровограда.

Він закликав усіх зрозуміти ситуацію і спільно подумати, як зробити прибутки міськкомів і райкомів більшими. А для цього треба створити спеціальну комісію, яка б уважно вивчила це питання і дала конструктивні пропозиції.

НАСТУПНОГО ДНЯ...

Ми зустрілися з другим секретарем обкому комсомолу Миколою Паладієм і поцікавилися його враженнями, попередньо поділившись своїми міркуваннями.

— Кажеш, не все йшло за порядком денним, були відхилення і «гола» критика, а в деяких виступах навіть пустота словесна чулася?

То нічого. Оця неоднорідність, різні дебати, суперечки, більше-менше деяка неконкретність показали, що ми в круговороті подій. Обком, його бюро ще недостатньо перебудовує свою роботу в дусі часу. Все ж за ці два роки, хай з помилками, з недоліками, а комсомол в області почав робити й чимало хороших конкретних справ. А хто не робить, той не поміляється, є така мудрість. Я б її стосовно пленуму перефразував: краще недостатньо, але робити корисну справу, ніж хороше говорити й не робити нічого.

Помітна для замовників робота молодого акумуляторника центральної авторемонтної майстерні виробничого автотранспортного об'єднання Кіровоградської обласної спілки Віталія БЕРНЕНА. Уже другий рік реставрує він тут акумулятори до легкових та вантажних автомобілів підприємств.

Фото В. ГРИБА.

що не так і видно, а, можливо, й дещо з іншої причини — мабуть, робота бюро нині ведеться ще не так, як хотілося б у час перебування.

В КОРИДОРІ, ПЕРЕД ПОЧАТКОМ

Лариса Войцеховська, учениця Володимирівської середньої школи зі Знаменського району чекає від пленуму конкретного рішення про шкільну оренду. Бо в них у школі, як сказала дівчина, немає повного взаєморозуміння з керівниками місцевого господарства.

Учениця Олександрійського педагогічного училища Оксана Широкун теж хотіла почути на пленумі про те, як треба вирішувати питання з самоврядуванням.

— Якщо хтось поділиться досвідом, запишу, почує, — говорила дівчина, — а в училищі вже пробуватимемо використати цей досвід.

Перший секретар Гайворонського райкому комсомолу Олег Мельник, коли запитав його про пленум, розхвилювався:

— Певно, будуть згадувати критичним словом нас, бо провалили в себе створення філіалу центру НТТМ «Ефект». Хоча комсомольської вини тут нема. Ми «знайшли» завод, на базі якого можна створити було філіал. Але... нас не зрозуміли в райкомі партії, сказавши, що кооператив і філіал — дві різні речі. Якби на пленумі порушили питання підтримки партійними органами комсомолу...

Ігор Кримський, голова правління колгоспу імені Ульянова Ульяновського району був зтурбований: день як-не-як для господаря весною багато що значить. Але не бути на пленумі, на якому слухатиметься робота бюро об-

приємств. Їх же в селі поспробуй створити!

Після того, як було розглянуто організаційні питання, із звітом бюро виступив перший секретар обкому комсомолу Сергій Снопков. Доповідь була конструктивною, конкретною.

Судити самі. Ті, хто виступали після Сергія Снопкова, часто говорили слово «конкретно», мовляв, давайте побільше конкретних справ, треба конкретизувати роботу, всі зусилля — конкретним проблемам. Наче від того, якщо цього словечка не буде надмірно чути в залі, нічого не зробиться. С. Снопков у звіті бюро обкому ЛКСМ України про роботу за період після XX з'їзду ВЛКСМ, XXIV комсомольської конференції звернув увагу на досягнення. Їх на рахунок обласної спільнотської організації чимало. Це — будівництво 3-х молодіжних житлових комплексів. За участю молоді в 1986—1988 рр. збудовано 256 квартир. Це і створення ряду гострозрахункових центрів НТТМ «Ефект» і «Атом», сьогодні вже 85 процентів КМК переведені на прогресивні форми організації і оплати праці.

З ініціативи бюро обкому комсомолу було організовано разом з правлінням облспоживспілки конкурс «На краще обійся молоді сім'ї», у який включилося чимало молодих трудівників села. В той же час комсомол області ще не зміг добитися корінної перебудови в організації соціалістичного змагання, недостатня увага приділяється розповсюдженню досвіду роботи передових колективів, є багато випадків, коли погано виконуються заходи по поліпшенню умов праці, відпочинку молоді.

Порушувалося на пленумі і питання руху МЖК в області, який

Із багатьох труб вливається

БРУД У ЦЕЙ ВІДСТІЙНИК. А КУДИ ВИЛИВАЄТЬСЯ?

Щоб відповісти на запитання, винесене в підзаголовок, треба спочатку пояснити, які труби і який бруд мають на увазі. Отже: йдеться про прозу життя нашого — про каналізацію. Конкретно — про каналізацію селища Онуфріївки.

Але давайте послухаємо спочатку, що каже з цього приводу В. В. Спасов (на момент нашої розмови — виконуючий обов'язки головного лікаря райсанепідемстанції):

— Коли п'ять років тому у нашому селищі будували новий корпус лікарні, то повинні були ввести у дію згідно проекту і очисні споруди типу КУ-200, які мали б забезпечити каналізаційні потреби усієї наявної нині багатопверхової забудови Онуфріївки. Але у зв'язку з тим, що будівництво корпусу й очисних велось несинхронно (точніше, до очисних так черга і не дійшла), то лікарняну каналізацію за «тимчасовою схемою» підключили до наявної вигрібної ями, яка не була розрахована на таке навантаження...

Зі слів лікаря-бактеріолога райсанепідемстанції Т. П. Клименко: — У нашому селищі є чимало вигребів. І не раз так буває, що з них тече через верх... Ті покарання та штрафи, які ми накладємо час від часу на директора комунгоспу, справі не зарадять. Єдиний вихід — невідкладне будівництво очисних...

Із Тамарою Петрівною важко не погодитися. Особливо якщо врахувати, що після лікарняного корпусу до того самого вигребу-відстійника під'єднували (знов-таки «тимчасово») то один, то другий об'єкт: житловий будинок кінного заводу, помешкання для лікарів, житло для працівників райвідділу внутрішніх справ, нове приміщення поліклініки. У всьому цьому, як говориться, «була нагальна необхідність». Нині назрівало ще одне «тимчасове підключення»: в селищі добудовується новий дитячий садок, якого тут теж гостро потребують і який, очевидно, не можна буде експлуатувати, не підключивши до того самого вигребу. Введення садка у дію заплановане на червень нинішнього року...

Втім, давайте прочитаємо документ, який працівники районної санепідемстанції змушені були направити на адресу голови райвиконкому Ю. Н. Абрамовича з приводу цієї останньої будови:

«...Як і раніше, залишаються невизначеними питання будівництва місцевих очисних споруд при даному об'єкті. Онуфріївська райсанепідемстанція з метою виконання постанови Ради Міністрів СРСР за № 105 від 23 січня 1981 року «Про приймання в експлуатацію закінчених будівельних об'єктів» просить дати письмові

пояснення про порядок очищення, обеззараження і ліквідації шкідливих викидів після введення в дію ясел-садку для оцінки їх ефективності з гігієнічної точки зору і подальшого вирішення питання по суті».

На цей документ, підписаний головним лікарем санстанції М. І. Клименком, голова Онуфріївського райвиконкому Ю. Н. Абрамович дав «відповідь куценьку»: «Тов. Клименко Н. І! Изучите проектную документацию».

Тим часом уже за минулий рік, задовго до введення у дію майбутнього дитсадка, деякі показники епідеміологічної обстановки в районі «універсального» (з огляду на розмаїття підключених до нього об'єктів) вигребу зросли; зокрема, забрудненість збудинками дизентерії і сальмонельозу в безпосередній близькості від ями — в 2—2,5 рази.

Як бачимо, класична шкільна задачка про «басейн, у який стілки-то рідини вливається, а стілки-то виливається», для Онуфріївки має свій особливий підтекст. Ось він: важливо знати, скільки хвороботворних мікробів у «години пік» виливається через край ями і тече не такою вже і мілкою канавою до вулиці 40-річчя Перемоги, а потім через неї і неглибокою улоговиною на околиці селища — до знаменитого Онуфріївського дендропарку, пам'ятки садово-паркової архітектури... До речі якраз на тому ж березі ставка, трохи нижче «впадання» в нього струмочка бруду (якщо дивитися по течії річки Омеляничок), знаходиться пляж. А на пляжі влітку — і діти, й дорослі.

За даними звітності обласної санепідемстанції, при аналізі захворювань гострими кишечними інфекціями в Онуфріївському районі у 1988 році астановлено: наявне зростання кількості хворих порівняно з попереднім роком в 1,2 рази. Збільшення числа захворювань кишечною групою інфекцій у районі обумовлено, на думку лікарів, «погіршенням санітарно-гігієнічної ситуації в 1988 році по селищах Онуфріївці та Павлишув». При цьому названо і ще одну небезпеку: систему господарсько-питного водопостачання райцентру схарактеризовано як таку, що являє підвищену ймовірність зараження. Річ у тому, що водопровідні мережі, які вже досить зношені і місцями протікають, проходять у безпосередній близькості від основного джерела забруднення — не раз і не два згадуваної тут вигрібної ями.

Тепер, коли у читача, очевидно, дозріла думка про те, яка неухважна влада до потреб мешканців райцентру, саме час сказати: не все залежить від місцевої влади. Дехто з керівників селища і району чи не щодня минає канаву,

де тече бруд, бо живе на тій же околиці. Торік на будівництві каналізаційного збірника-накопичувача для відходів нижче вулиці 40-річчя Перемоги в Онуфріївці працювала «бригада спеціалістів». Було витрачено й немало коштів, але на якомусь етапі будівництва накопичувача (він являє собою вкопану у землю чималу ємність) у нього ринули ґрунтові води. Пробували ту воду відкачати, але вона все прибувала — чиста, прозора, хоч зараз для пиття. Врешті, наймані «спеціалісти» втратили надію позбутися тої води і залишили резервуар як прийшлося...

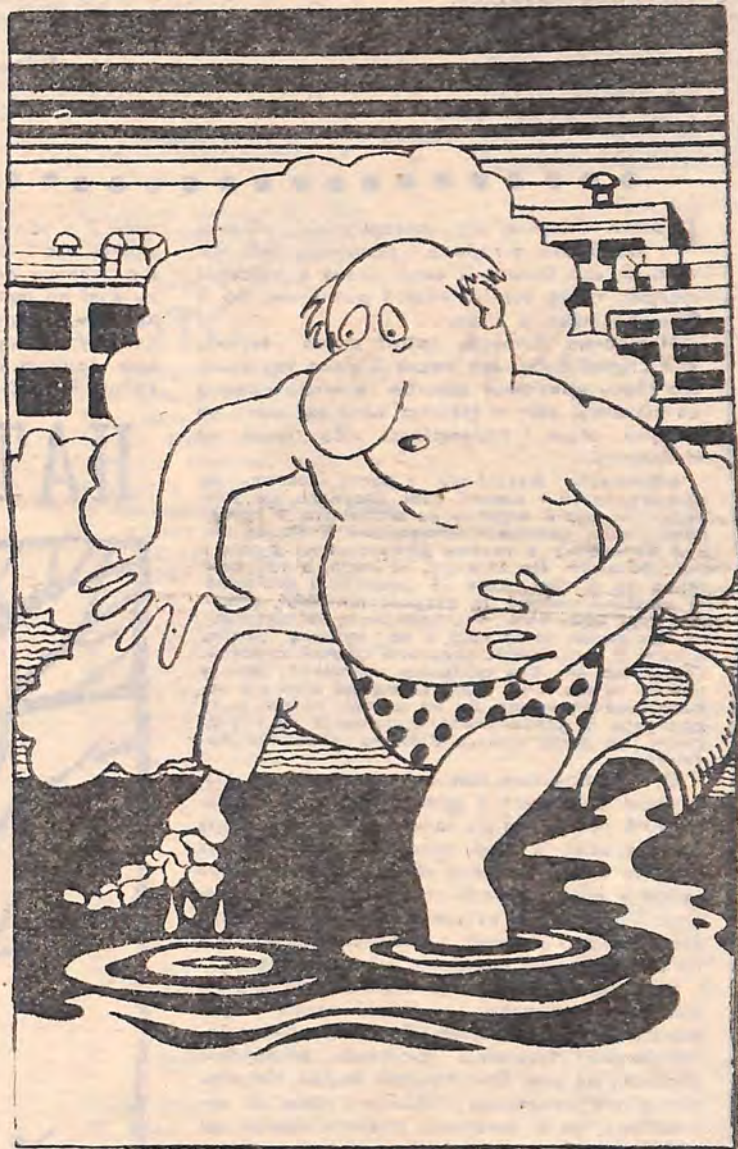
Тим часом каналізаційний бруд із численних труб щодня вливається і вливається у «тимчасову» вигрібну яму, і так само, як досі, немало його виливається через край. І ніяк не збудують трубу, через яку каналізаційні відходи можна було б перекачати у безпечне місце.

На сходці громадян селища

Онуфріївки взимку цього року прозвучали слова про те, що, поперше, Онуфріївці потрібна якісна питна вода (а скільки її було перекачано без толку в ставок тими, хто будував накопичувачі); по-друге, мешканці селища не можуть і надалі, говорилося на сходці, жити за умов, коли на каналізацію розроблено чи не три проекти, в далі справа ніяк не йде. А один з учасників тієї сходки, звертаючись до голови селищного виконкому М. К. Пересипа, сказав буквально так: «Шановний Миколо Карповичу! Треба всі сили направити на будівництво каналізації!». І справді — треба! Та чи залежить вирішити це питання на рівні селища і району? І чи не настав час їм якось допомогти? Бо схоже, що інакше їм цю задачку ближчим часом вирішити навряд чи вдасться...

П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

сmt Онуфріївка.

Мал. Ф. САМУКАС.

ЕКОЛОГІЯ

На порозі
літа

УВАГА!
МІНІ-КОНКУРС

Так вирішили ми назвати міні-конкурс юних натуралістів і охоронців природи, який редакція проводить спільно із президією обласної організації Українського товариства охорони природи. Мине всього місяць, і кожен з нас увійде у ще одне літо — пору цвітіння і досягання, пору, коли ми маємо нагоду особливо пишно привітатися до природи, наблизившись до неї на відстань простягнутої руки.

Умови конкурсу нічим не відрізняють від аналогічних, які ми вже проводили нинішнього року. Змагання проводиться в один тур. У відповідях особливо цінуються точність, лаконізм, акуратність і художній смак в оформленні. А тепер — запитання нашого природознавчого міні-конкурсу:

1. Українську народну дитячу пісеньку «Посіяла огірочки» чули, певно, чимало наших читачів. А ст про можливість цієї культури — огірків, — знають, певно, не всі. Який найбільший у світі огірок вдалося виростити городникам? В якій країні це сталося?

2. Нинішні діти здебільшого знають лисичку з книжок та мультфільмів. А тим часом вона досить поширена (за даними товариства охорони природи) в нашій області. Що ви знаєте про руду хитрунку (ту, яка живе у наших степах та лісах, а не героїною мультфільмів)? Зокрема — чим займається лисичка влітку? Чи дозволено на неї у цей час полювати?

3. Літо — це пора відпочинку. У тому числі — і з вудочною десь на березі ставка або річки. А яких ви знаєте риб, що найбільше поширені у наших озерах, ставках і річках?

Відповіді на запитання природознавчого міні-конкурсу надсилайте до редакції не пізніше 15 травня ц. р.

5

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

29 квітня 1989 року

Мораль «екологічної стежини»

Минулого літа ми писали про деякі проблеми, а також про досвід організації природоохоронної роботи в Ульяновському районі, юні природолюбів якого стали переможцями обласної комсомольської екологічної операції «Піденний Буг». І ось нині можна з певністю сказати, що справи ульяновців знаходять нових послідовників. Зокрема — в Новоукраїнці. Розповідає Г. Г. Палагіна, яка працює керівником гуртка на Новоукраїнській станції юних натуралістів:

— У минулі роки в нас теж формально існували гуртки природолюбів, «голубів» та «зелених» патрулі. Кажу, що формально, бо ініціатива в їхній роботі затухала хоч і повільно, та безповоротно. Причина, певно, в тому, що екології у ті часи взагалі не надавали в нашому місті (та й не тільки в ньому) належного значення. Нині справа різко помінялася. Завдяки проблемним тривожним публікаціям преси, дуже зріс інтерес не лише до власне екологічної науки; нині вчителі й вихователі переосмислюють роль природи й екології у формуванні людини, у виховному процесі.

— Прийнято рішення створити на базі райцентрівської станції юннатів Будинок природи і екологічний центр району. Яким же чином це може вплинути на активність юних природолюбів «на місцях»?

— Я вже сказала, що ця активність обумовлена не так нашими заходами, як загальною атмосферою, що панує в суспільстві. А заходи мають тільки допомогти реалізувати цю активність. На нашій станції займаються після уроків діти, які виявили бажання стати юннатами. Тобто, ті, хто приходить сюди, — це вже готові провідники екологічного руху в школах райцентру. У кожній школі Новоукраїнки та району створені або створюються об'єднання, до яких увійдуть тільки ті, хто вже зацікавився питаннями екології. А першим практичним завданням таких осередків стало вивчення екологічної обстановки в околицях міського мікрорайону або села і складання екологічних карт. Наші осередки матимуть безпосередній зв'язок із адмінкомісіями сільських та міського виконкомів. Вони допомагатимуть у проведенні контролю за дотриманням екологічних норм, стануть добровільними помічниками районної ланки Державного комітету по охороні природи, де за штатом, як ви знаєте, числиться всього троє чоловік.

— А де робота таких осередків уже поставлена як слід?

— У Комишуватській середній школі «голубів» патрулі взяли під свою охорону три джерела. Вони доглядають також балки, де посаджено дерева. Створено тут і так звану «еко-

ВІЧ-НА-ВІЧ З ПРИРОДОЮ

логічну стежину». Це ще одна цікава форма пропаганди природознавчих знань серед школярів при безпосередньому контакті з природою; одна з головних умов успішного виходу на «екологічну стежину» — цікаві розповіді про речі звичайні, і разом з тим мало відомі й цікаві, про природу, що оточує нас. «Екологічна стежина» створена і при середній школі села Глодоси, де не бракує цікавих природних (у тому числі й геологічних) об'єктів. У Новоукраїнській середній школі № 6 активно діє природничо-біологічний гурток та група «зеленого» патруля...

Одне із завдань усіх наших заходів, серед яких також є і так звані «екскурсії в природу» (цими днями ми проводили таку екскурсію з учнями-юннатами до поближного Гусарського лісу) — виробити у хлопців та дівчат імунітет від споживацького ставлення до природи. Дуже важливо, щоб вони навчилися, побачивши квітучу галявину, не кидатися збирати букет, а згадати про те, що зірвана квітка — мертва квітка... У цьому, на нашу думку, має бути висхідна точка і моральний епіцентр і всієї теперішньої та майбутньої роботи нашого екологічного центру та наших «голубих» і «зелених» патрулів.

Вів розмову С. ПЕТРЕНКО.

ЧЕРЕП

В проваллі, в глинищі, де терен,
колючий й листя густо спліз,
хтось із малих наткнувся на череп
і сам, як мертвий, сполотнів.

І в нас мурахами по тілі
попозв важкий холодний піт.
Той череп страшно зуби шкряв,
чорнів провалами орбіт.

І всіх разом, і в одиночку
одне гнітило почуття.
Був череп свідченням наочним,
що все ж не вічне це життя.

Та бачачи і хмари білі,
і голубу небесну вишь,
усе ж ми вірять не хотіли,
що смерть і нас візьме колись.
А ще шептались і про нього,
який та що за чоловік,
які дороги і тризги
йому людський відміряв вік?
Та як усе те відгадати?
Ніхто й ніщо не розповість,
яка його родила мати,
чи звідси сам, чи з дальніх місць?
Це мовби чув і бачив череп,
і був йому як заповіт
і шепіт наш, і ніжний шелест,
і ненаглядний білий світ.

м. Знам'янка.

Віра ЯШАН

РІДНА МОВА

В дитинстві нам співала мама
Завітну пісню колискову,
Щоб ми скоріше засинали
І пам'ятали рідну мову.
Нас ненька вчила вимовляти
Найчарівніші в світі звуки.
І ми тоді, ще немовлята,
Тягнулися мерщій на руки.
Завжди від слова і до слова
Із дня у день у вирі років
Нас зігриває рідна мова
І нас веде у світ широкий.

м. Мала Виска.

Упаде на стол, под ним
Я ноги витянул свої,
и отдыхаю,
И тосковать мне больше
Нет нужды.

Перевел с немецкого
Ростислав НЕМЦЕВ.

г. Кировоград.

Николай КОЛЯДОВ

О ТЕБЕ

Все окутало марево сплоснь,
как беззвучная музыка света.
Этот день на тебя похож
голубыми глазами рассвета.
Облетает с колоса пыльца,
не легко расставаться им с ней.
Ты ушла, как улыбка с лица.
И морщины легли меж бровей.

Меня ждала ты очень долго.
И для себя я вдруг открыл,
цена искупленного долга
твою любовь лишила крыл.
И слышится лишь оголен,
Сквозь нарастание разлуки,
глухих лопат могильный звон,
там где любви звучали звуки.

Щелкнула щеколда у ворот,
свет в окне зажегся и потух...
Я любовь, как музыку, берег,
Проверяя ритм ее на слух.
Отлетела милых дней пора.
Рябь уснувших не тревожит вод.
Нынче тихо-тихо у двора.
На щелкнет щеколда у ворот...

г. Александрия.

Карл КРОЛОВ

РОБИНЗОН

И снова я протягиваю руку
К кораблю в дали.
Хочу поймать его рукой
За белый парус.
Вначале я ловил,
Что там на горизонте
Видел.
Так я ловил форель.
И только лишь муссон
Мне в руки
Попался.
И дальше пролетел,
Гоня все корабли перед собой.
Иль руль и компас
Там у них ломались.
А с кораблями нужно
Обходиться нежно.
И потому я звал
По имени их всех,
Которое звучало как мое.
Сейчас живу я
В окруженьи
Непослушных слов.

II.
Я перестал уже считать
На пальцах дни, которые
бегут,
Нырять друг за другом
В морскую воду.
И мошки, и табак,
Не знают времени,
Которое я раньше убивал.
Последний мой сосед,
Трубивший в рог оленя
(Игра его близка была
К народной песне),
Он утонул.
Лишь иногда немножко
солнца

солнца

СОНЯШНИК

СТОРІНКА
КРАСНОГО
СЛОВА

ОГЛЯД- КОНКУРС

колективів художньої
самодіяльності виробни-
чих підрозділів — цехів,
відділів і дільниць, при-
святих 119-й річниці
від дня народження
В. І. Леніна, відбувся у
будинку культури Кіро-
воградського заводу ра-
діовиробів. Провідні міс-
ця в репертуарі зайня-
ли твори про В. І. Лені-
на, Комуністичну пар-
тію, героїзм радянсько-
го народу у Великій Ві-
тчизняній війні, дружбу і
солідарність між наро-
дами, боротьбу за мир.
Журі відзначило зрос-
лий рівень виконавської
майстерності колективів
і виконавців. Серед це-
хів перше місце зайняв
цех № 13, друге — цех
№ 3, третє — цех № 2;
серед відділів відпозід-
но: автоматизованої сис-
теми управління вироб-
ництвом, головного тех-
нолога і служби забез-
печення. Колектив діль-
ниці № 18 виборов про-
відне місце серед діль-
ниць. Порадувала при-
сутніх програма колек-
тиву дитсадку № 61/2.
Слід відзначити високу
виконавську майстер-
ність хорів колективів
відділу головного тех-
нолога і цеху № 13, во-
кальних ансамблів відді-
лу автоматизованої сис-
теми управління вироб-
ництвом і цеху № 15.
Оплесками нагороджу-
вали присутні номери у
виконанні Лідії Копило-
вої і Антоніни Доценко.
Райса Хоруженко, Ва-
лентина Дробішевська,
Петро Барабаш, Борис
Косиновський проде-
монстрували хороший
рівень художнього чи-
тання. Добре слово слід
казати і про самодіяль-
них митців цеху № 26.

Р. ДАЙДАКУЛОВ.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

29 квітня 1989 року

НАТАЛОЧКА

ОПОВІДАННЯ

постілку, щоб витерти ноги, але не знайшов-
ши, почала лапати ноги об замерзлий бетон і
несміливо прочинила двері, далі ще одні. В
довгому коридорі, біля стіни, за столом з
лампою сиділа молода жінка в білому халаті.
Наталочка, боячись ступити по чистій підлозі,
поманила жінку рукою. Та здивовано здвину-
ла плечима, але все ж піднялась і підійшла до
старої.

— Жіночко-докторша, — звернувшись до
чергової Наталочка. — А будьте добрі, є тут
Іван Буханцевий?

Та трохи здивовано оглянувшись, Наталочка
одяг і відповіла, що такий є.

— А скажіть, — тремтяче, схоже, готую-
чись до плачу, спитала Наталочка, — що з
ним?

— Нічого страшного, — відповіла сестра, —
поклали вчора з підозрою на апендицит. За-
раз я покликаю його до вас.

Молода жінка говорила доброзичливо і ла-
гідно. Усміхнувшись, старій, вона пішла в кі-
нець коридору. Наталочка стояла біля вікна і
пильно вдивлялась туди, де зникла докторша.
Трохи згодом в кінець коридору з'явився зна-
йомий силует сина. Він ішов рівно, не миль-
гаючи, руни й ноги були цілими. І в Наталоч-
ки відлягло долонею, бо Ваня не любив цього.
Враз схаменившись, вона поспішно втерла їх
шорсткою долонею, бо Ваня не любив цього.

Ще здала Наталочці здалося, що Іван мби
чомусь хривиться, а коли син підійшов бли-
жче, вона й справді побачила сердитий погляд

і те, як дуже надувались жовна на його
роному плескату обличчя. Наталочка було
приготувала руки для обіймів, але, відчувши
синіх настрій, знітилась і вони поволі самі
собою обвисли.

— Ви що мене позорить сюди приїхали! —
озираючись, несподівано сказав Іван. — Ме-
не тут кожна собака знає. Що це за вузол?
Що ви придумали? Чого вам дома не сидити-
ся? Ви подивіться на кого ви схожі, мокра,
забрюхана, з цим вузлом, палиця. До чого
ця палиця? Завтра весь город буде про мене
плескати язиком.

Іван знову нервово озирнувся на стіл з
лампою, де сиділа лікар.

— Слизько, синку, — теж чомусь з якимось
острахом поглядаючи на дохторшу, розгубле-
но, а напівголосу відповіла Наталочка, нічо-
го не розуміючи. — Я тут ось ячюк..., — по-
чала було вона знову, піднімаючи вузол. Але
тут же вмовкла, побачивши перед собою Іва-
нові очі. Її несміливі виправдовування ще
більше визнали його з рівноваті.

— У мене тут усе є, — ледь стримуючи се-
бе, уривчасто відповів Іван, — завжди ви лі-
зите, куди вам не слід. Треба вже розуміти—
тут вам не село, щоб з вузлами таскатись.

Наталочка бачила, як у сина дивно тремтіла
щока, і вона чогось злякалась в ту мить.

— Зараз же ідьте додому і не приїжджай-
те більше. Я до вас сам приїду.

На цьому враз все скінчилося і далі стара
не знала про що говорити і що діяти. Все
трапилось так швидко й не гадаю, що вона
не встигла добре отямитись. Однак, чомусь
відчула, що справді з'явилась тут не до речі,
а тільки принесла клопоту. Мовчки, щоб не
хвилювати більше сина, вона рушила до две-
рей. Настала янає тяжка мовчанка. Наталоч-
ка ніби це чогось чекала.

— Здоров'я то ваше як? — раптом почула
вона за спиною якийсь неадекватний голос і,
з заперечливою надією, рішуче повернувшись до
сина. Але тільки й встигла, що розкрити рот.

Ідьте, ідьте, мамо. Не зупиняйтесь. На ав-
тобус заїзняйтеся. Більше рейсу не буде. По-
спішайте.

Іван помахав рукою і пішов по довгому ко-
ридору.

Коли Наталочка вийшла надвір, у нічному
поізтрі пролітав рідкий сніжок. Постоявши
трохи, ніби пригадуючи, чи нічого не забу-
ла, вона рушила до шляху. Ще здалеку побачила
темні червоні вогники автобуса, що
аже стояв на зупинці. До нього було ще до-
сить відстані. Наталочка поспішила, підні-
маючи поперед себе в темній палиці, наче
спіла і заголосила в надії, що її хтось почує.

— О-о-о! О-го-го! — загукала вона. Але в
одну мить не втрималась на слизькій дорозі
і впала на спину.

Автобус рушив і Наталочка побачила, як за-
ворушилися і почали зменшуватись його чер-
воні вогники. Коли вона впала, щось хруснуло
і заперило в поясиці, і Наталочка сиділа на
землі, не в змозі відразу звестись на ноги.
Вже далеко в темноті ледь тремтіли ті червоні
вогники. Наталочка сперлася на палицю і по-
волі, обережно піднялась з землі. Трохи болі-
ла нога. Про те, щоб заночувати в невідомій,
не здогадалася. Стара підняла й опустила ру-
ку, бо відчула щось тяжке. То був гостиниць
для Івана. Яйця розбилися і протекли.

— От, а гостиниця й не взяв, — мовила вона
сема до себе. — Ну що ж тепер. Автобуса
більше не буде. Ну та й не страшно, як-не-
будь потихеньку. Стільки тут, недалеко. Ра-
ніше всі пішки ходили і нічого. Слава богу з
Ванею нічого дурного, апендицит — то зараз
не страшно. Все одно добре, що приїхала,
тепер спокійна буду. А гостиниця не взяв... Не
схотів... Ну то, мабуть, у нього там все є.

Наталочка, трохи кульгуючи на одну ногу і
продовжуючи говорити сама з собою, помалу
перейшла вулицю і її схилена на палицю кри-
хітна постать поволі окуталась ніччю.

Олександр ЖОВНА

м. Новомиргород.

АБІТУРІЄНТ

Той день я згадую і нині —
Далеку юності межу:
Під яблуною, на ряднині,
Обклашися книгами, лежу.
Від спеки соняхи поникли
(Ще б поллєскатись у воді!).
Німецьку вчу. Зубрю артиклі:
«Ді, дер, ден, ді, дер, дем, ден, ді...».
Себе екзаменую радо,
По карті палець мій ступа:
«А де та річка Колорадо?
А де країна та, Непал?».
Стараюся, аж спина пріє,
Неначе в ступі мак товчу.
А я стомлюсь, на крипах мрії

Над Україною лечу.
І хоч не бачив ще який він,
Але по безлічі прикмет
Я пізнаю відразу Київ,
Столичний університет.
...Які видіння і моменти!
Професор повагом іде...
Боятися абітурієнти,
Аж зуб на зуб не попадає.
Я не боюсь, мені байдуже.
Давай, професоре, питай!
«Так розкажіть нам, юний друже, —
Професор каже, — про Китай».
Мене? Підловлюють? Наївно.
Тут я зам'явся так, на зло...
Я може знаю цю країну
Не гірше за своє село.
Ах, про Китай! Ну, що ж, будь ласка.
Китай... Китай? Та ось же він!
І тут за мить моя указка
Стрілою вткнулася в Пекін.
«Ось тут — стіна. Старенька лишень...

А тут тече ріка Янцзи...».
І не розказує, а пише
Мій натренований язик.
«Ну, що ж, — професор каже, — досить».
А сам радіє, аж сія.
Про себе розказати просить:
Хто я такий і звідки я.
Задумався. Скубе борідку.
Мого торкається плече:
«Такі таланти дуже рідко
В своїй я практиці стрічаю.
Я рад за Вас, чого тут критись?»
І шепотом на тет-а-тет:
«З Вас, мабуть, вийде добрий критик,
Або прославлений поет.
Мені було приємно з Вами...
Хе... хе... Ви справжній ерудит...».
І тут я чую голос мами:
«Агов, синку, а йди сюди!».
І каже рідна ще з порога
Чи то в задумі, чи в журбі:
«Отут ось вузлик на дорогу

Приготувала я тобі.
Оце — рушник, а це — сорочка.
А тут сальце і часничок.
Ти будь уважнішим, синочку.
А це — десятка на квиток.
Ще покладу шматочок мила.
Ти вузлик скрізь тримай в руці.
А решту грошей я зашила
У підкладці, у піджаці.
Бо в поїздах бувають урки,
Вони там нишпорять завжди.
Помітять — обберуть до цурки,
А то й підріжуть... Ти гляди...».
...Мене не вийшли проваджати
Ні друг, ні брат, а ні сестра.
Лише Сірко хвостом пухнатим
Махнув: ні пуху, ні пера!
А там — вокзал, вагонів гуркіт.
І люду, люду, просто жах!
І всю дорогу снілись урки
З ножами-фінками в зубах.

Чверть століття тому, травневим вечором у міському парку культури і відпочинку імені В. І. Леніна проводився турнір кировоградських поетів. Один за одним на літню естраду піднімалися місцеві автори слова Валерій Юр'єв, Георгій Щербина, Микола Роззуваєв, Георгій Шевченко, Леонід Народовий та інші.

Я тоді був у числі слухачів і тому не шкодував долонь для оплесків на честь своїх земляків. Їхні прізвища я знав уже по газетах, а з деяким був особисто знайомий. І раптом ведучий оголосив по мікрофону.

— Свої вірші прочитає механізатор Микола Пироженко.

На кін піднявся смагливий, сором'язливий молодик з густим буйним волоссям і променистими карими очима. Він почав читати вірші.

Пригадую, що кожен його вірш ми зустрічали дружними оплесками. Вірші Пироженка стали для нас відкриттям. Пропахлі хліборобським степом, наповнені щемом першого кохання, вони відразу западали в душу і нуртували в пам'яті щирими і світлими поетичними рядками. У цьому турнірі Микола зайняв перше місце.

...Ось уже протягом багатьох років я залишаюся вірним шанувальником самотньої, хоч і не гучної, поезії Пироженка. Все в ній — просто і талановито.

Представляючи читачам давнього автора «Молодого комунара», журналіста районної газети М. Пироженка, хочу щиро серцем побажати йому творчої молодості і довголітнього натхнення.

Валерій ГОНЧАРЕНКО,
член Спілки письменників СРСР.

ПЕРЕВ'ЯЗКА

Синенький скромний платочек
Падає з опущених плеч...
З фронтової пісні.

Давно було, та не забувся.
І особливо був я рад
У дні оті, коли матуся
Мене носила в медсанбат.
Була то мамі суцця мука,
Адже дорога неблизька.
Мене бере на праву руку,
У лівій — глечик молока.
Це для поранених. Надія
Жила в словах її простих:
«Хай я чужих тут пожалію,
Хтось пожаляє і моїх...».
І хай там сніг, і хай там мряка,
На мамі «іхав» я таки.
Вже був чималий лобуряка,
Так руки ж в марлі, як ляльки.
Мимо підірваного мосту
Вилася стежка в долину.
З вершини маминого зросту
Я споглядав тоді війну.
А навкруги — машини, коні,
Солдати, літаки в імлі.
Німецький танк на оболоні
Похнюпив носа до землі.
Туди б податись з хлопцями,
Отам усякого добра!
Так ось же клопіт цей з руками...
Шкода, аж серце замира.
І ось заходимо до санбату —
Війни кривава сіножать.
Накріті ковдрами, солдати
Навколо покоем лежать.
Хтось розмовляє сам з собою,
І кожне слово, як набат:
«Давай, Андрюша, бронебойним!»
«Он бредит, этот наш комбат...».
І знову голос той, що марить:
«Сестра, не вижу, как в ночи...»

І замовка в полоні жару.
А мати в слюзи, та в плачі.
Хтось із бійців слова розради
Спокойно каже, як пророк:
«Не плакати — радоватись надо,
Отвождася твоя сыночка».
Тут починається морока,
Яксь незрозуміла гра.
«Ну, здравствуй!» — і цілує в щок,
Мене голубить медсестра.
Русязокоса, невеличка,
Усмішка біла, осяйна!
В солдатських чоботях. Спідничка
Вузька, з трофейного сукна.
Я жду зі страхом ту хвилину,
Як рану йодом припече.
Вона ж співає про хустину,
Що в когось падала з плечей...
А щоб сидів я тишком-нишком
(От хитра, знала, що сказати):
«Какой премиленький мальчишка,
Какие чудные глаза!».
І я терпів. Терпів і слухав
Тих слів солодку й хитру гру.
Я був закоханий по вуха
У ту військову медсестру.
Я пив, як мед, дівочу ласку,
А вдома мріяв над усе:
Коли ж це знов на перев'язку
Мене матуся понесе?

СЬОМЕ НЕБО

Чи багато в житті нам треба?
Так ведеться уже давно:
Кожен прагне на сьоме небо,
А не відає, де воно.
Часом той, хто щасливий в усьому,
На свій розсуд говорить і смак:
«Почуваюсь на небі сьомім...»
А конкретно це де? І як?
Сам себе я запитував часто
(Ми буваємо наївні в житті):
Де знаходиться небо щастя?
На якій хоч воно висоті?

А оце, як зайшов до тебе,
Був щасливий, як хлопчик, без меж...
І збагнув я, що сьоме небо —
П'ятий поверх, де ти живеш.

ФОТО

Не знайдеш любов, як загубиш.
Нам випало щастя сумне:
Ти іншого нині голубиш,
Цілуєш його, не мене.
Забувши буденні турботи,
Розкриєш сімейний альбом.
В знайоме вдивляєшся фото
І згадаєш першу любов.
То примха дівочої долі,
А, може, фортуна, талан.
Сміється, немов збожеволів,
Юнак, розвернувши баян.
У нього чуприна, як вечір,
І ніжне, смугляве лице.
Та сміх його геть не до речі,
Як муж запитав: «Хто це?».
Покірпа й коректна в усьому,
Ти скажеш, тамуючи біль:
«Та так... Однокласник... У сьомім
За бантики смикав, не більш.
Був трохи неначе з привітом.
І в мене ума, що з кози...».
І рада, що муж не помітив
На фото сліда від слюзи...
Не знайдеш любов, як загубиш.
Нам випало щастя сумне:
Ти іншого нині голубиш,
А любиш, я знаю, мене.

Сльозу розбитого кохання
Поет на пісню оберта...
В. Сосюра.

Тебе люблю, її жалію...
О, серця змучене биття!
Не знаю, де ще на землі є
Таке запутане життя.
Про що б не думав, ти між нами.
Де б я не був — між нами ти.

Твоя любов, немов цунамі:
На обминути й не втекти.
І знаю я: моя провина.
І бачу я: моя вина.
Вас двоє в серці: ти й дружина.
Ну, а любов? Вона ж — одна.
Ні, тут безпомічні вірші.
Цього не передати в словах...
Як пронести в одній душі
Сльозу жалю й вогонь любові?

Для чого, кохана, для чого
Зустрілись ми знов на біді?
Тепер ти до мене старого
Ревнуєш себе молоді.
Так, наче не ти це зі мною,
А інша, далека, ота,
З якою стояв під вербою,
Її коси важкі розплітав.
Ту дівчинку в платті квітчастім
Я справді голубив колись.
Ми мріяли з нею про щастя,
Та наші стожки розійшлися.
Те щастя коротке й шалене,
Мов трунок з печалі і сліз.
Відбила її інший у мене
І в місто далеке завіз.
Недавно під звуки баяна
Співали для нас солов'ї,
Ти знаєш, ти ж знаєш, кохана,
Як склалася доля її.
На коси її, на вдозині,
Давно вже лягла сивина...
За те і люблю тебе нині,
Що ти — це далека вона...

Вже не кує зозуля в лузі.
Вже скоро осінню війне.
Передчуття таке, що друзі
Забуть надумали мене.
Та я не в розпачі й не в тузі.
І не повішуся з нудьги.
Нехай — забудькуваті друзі,
Ніж пам'ятливі вороги.
Кировоградський район.

Автограф дав дитячий письменник В. НЕСТАЙКО; ретро...

Фото В. ГРИБА.

5 ТРАВНЯ —
ДЕНЬ ПРЕСИ

ФРАЗИ

● У розпалі напруженого робочого дня читач А. Арабаджі приніс до редакції хороший і оригінальний матеріал. Він так сподобався, що миттю розійшовся по 21 крб. за метр...

● Варто читати лише старі газети: погані новини десятирічної давності тоді просто смішати.

● У журналістиці чесний той, кому платять за власну думку, нечесний має гроші за її відсутність.

● Його статті відзначали за багатий підбір чужих думок.

● Мріється про спокійний час в якійсь тихій країні, де заборонені збори, а журналісти — у засланні.
(Із збірника думок і афоризмів «Прописні істини», НРБ).

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

«Про міліцію — на першу полосу»

Цей ультиматум, прозвучавши ще в редакційному коридорі, в секретаріаті перетворюється в суперечку: «Позаминулого номера про міліцію не було! З минулого — теж витіснили! Не хочу й чути, що немає місця!». У більшості випадків наш стійкий відповідальний секретар здається хвилин через десять, і чергова стаття нашої позаштатної авторки В. Левочки втискується на дефіцитну газетну площу. Часто — справді на радість читачеві, іноді — на здивування чи обурення, але майже ніколи не буває, щоб її публікації не помітили.

Те ж саме можна сказати і про статті, підписані В. Панченком, В. Кобзарем, В. Постолатієм з Кіровограда, М. Стояном з Новомиргородського району, С. Пуддубним з Голованівська, Ю. Лукашевським з Новоукраїнки, О. Устиновським зі Знамен'янки. Це — хороша публіцистика, що торкається і больових точок життя, і тонких струн душі.

Зараз стрімко зріс інтерес до історичного минулого нашого на-

роду. Але не такого минулого, яким воно описано в шкільних підручниках (навіть якщо вони молоді за віком, 80-х років випуску, то вже безнадійно «бородаті» за змістом), а істинного. Намагаються об'єктивно читати і аналізувати книгу часу в своїх матеріалах О. Рябошапка (Знам'янка), І. Омельчук (Новомиргород), А. Гандрабуров (Кіровоградський район), А. Кузьменко (Кіровоград). З ухилом у сучасну молодіжну тематику (що читачі? що показують? що співають? хто вчить? за що лають? хто винен?) співробітничать з газетою кіровоградців А. Корінь, Т. Подашевська, В. Шило, Д. Ткаченко, В. Яворський, С. Колісник. Пласти важливих виробничих тем успішно зрушують з місця В. Цвях (Кіровоградський район), Р. Дайдакулов (Кіровоград), В. Чебишев (Олександрія). «Для душі, для серця» читаємо ми Г. Щербину (Кіровоград), для сміху — кіровоградців А. Висоцького, О. Перлюка, Б. Чамлая, Б. Слюсаря (Світловодськ). Шанувальники ху-

дожного слова запам'ятали твори М. Суржика, О. Жовни (Новомиргород), В. Гончаренка (Кіровоград), любителі кросвордів, певно, знають їх авторів: М. Сьоміну, В. Манойленку, І. Черноівана (Кіровоград), В. Нечипоренка (Знам'янка).

Серед тих, хто постійно надсилає для газети цікаві фото — кіровоградці І. Демчук, В. Решетников, М. Хоренженко, Ф. Гончар, В. Веретеников, В. Секерко, Г. Кошко, світловодці В. Стригун, Ю. Деружинський, М. Пальчик (Олександрія), В. Земнорій (Гайворон), В. Масленников (Добровеличківка).

Всі ці люди роблять добру половину газети, і їм напередодні Дня преси — наші найщиріші вітання і побажання всього найкращого у житті та творчості. Подорожуємо зі святом також наших активних помічників В. Островерхову, М. Петрова (Знам'янка), Л. Савицького, О. Гриценко (Новоукраїнський район), Л. Максюту, І. Каранта (Світловодський район),

В. Черногора (Олександрійський район), М. Чуба (Голованівський район), А. Черенків, К. Повелька (Олександрія), В. Милостюка (Онуфріївка), О. Гавриленка (Бобринець), В. Піскового, Р. Кармизина (Новомиргородський район), Л. Охріменко, С. Тимко (Олександрійський район), К. Горчар (Новгородка), В. Вієвську (Добровеличківка), М. Яценка (Бобринець), а також численний загін кіровоградців: Г. Харитонов, В. Шишкіна, В. Каюкова, Р. Любарського, В. Поліщука, І. Горюго, Г. Миколаєнка, О. Сайка, Л. Богацького, Л. Білаш, М. Гамова, М. Хомандюка, З. Мельникова, В. Калиниченка, В. Яворова, М. Рибалка, І. Парфенова, Д. Терентєва, Л. Біловал, Ю. Устиновського.

Будемо раді, якщо до наступного свята цей список розшириться. Для такого переліку газетна площа завжди знайдеться. Пишіть, дзвоніть, заходьте!

Колектив редакції газети «Молодий комунар».

«МК» ПОМОЛОДІВ?

С. Г. БАРАБАШ, доцент кафедри української літератури Кіровоградського педінституту:

1. Роль друкованого слова для суспільства недооцінювати просто небезпечно. Тим більше наймобільнішого — газетного слова, в якому концентрується пульс соціального і морального буття народу, держави. Вважаю обов'язком преси не лише правдиво й усебічно оцінювати події й факти, а бути генератором провідних ідей часу на основі глибокого осмислення вчорашнього дня в житті рідної землі в контексті світового історичного буття.

Чесність, совісність, правдивість — то головні опори для редакційного працівника. Якою б гіркою не було «привиддя лжкої правди», як говорила Леся Українка, з ним треба виходити на люди, щоб «мир, громадую» вирішувати наші спільні проблеми. Замовчування істинного стану речей небезпечно ланцюговою реакцією, з наслідками якої ми знайомимось занадто пізно. Ця мовчазна гра дуже дорого оплачена. Часто — людськими жертвами.

2. Мені здається, що «Молодий комунар», вибачте за каламбур, значно помолодів. Тобто наблизився до свого читача, точніше — знайшов його. І одночасно — посерйознішав, став проблемним, позбавившись нахилу до самої лиш констатації. У тому, з чим газета йде до читачів, відчувається зросле почуття відповідальності її колективу за день сучасний, тривоги — за майбутній.

3. Хочу побажати газеті серйозних і живих дискусій, шедришого двостороннього зв'язку. Вважаю, що газеті необхідні спеціальні щорічні свята «Молодого комунара» з приспівливим осмисленням зробленого, «вершин і низин».

Бажаю конфліктних ситуацій, але...

Валентина ДОЛЖЕНКО, водій тролейбусу третього маршруту:

1. Напевне, найпершою перебудувалася преса. Дякуючи її об'єктивності сьогодні ми не лише знаємо про минуле, але й можемо оцінити його, зробити висновки. До речі, саме журналісти і письменники часто виступають ініціаторами цікавих починань.

Щодо другої частини питання, то мені інколи доводилося чути, що дехто аж обурюється, прочитавши сміливі публікації, мовляв, так журналісти шкодять перебудові. Вважаю ж інакше — гострі виступи представників засобів масової інформації і пропаганди сьогодні просто необхідні.

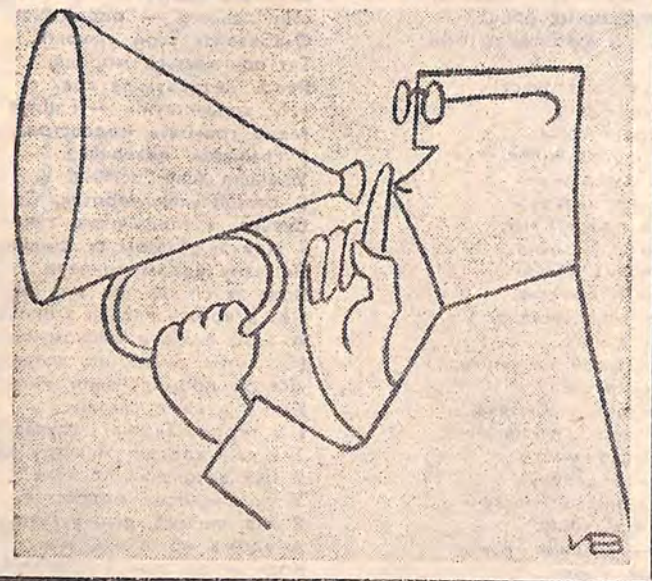
2. Газету я передплачую давно. Буває, коли з вини пошти чи ще чийсь не прийде номер, наче чогось не вистачає. Майже завжди перечитувати всі дванадцять сторінок. Звичайно, не все на них знаходжу цікавим. Трапляються ще матеріали, які надто розписані. «Комунарівці» інколи подають свої думки загальними фразами. Ще не подобається, що надміру вже користуються журналісти словами «застійні часи, застійні роки». Думаю, на такі висловлювання не варто акцентувати увагу.

3. Приємністю сажу, що «Молодий комунар» не втрачає своїх позицій як тижневик. Правда, дехто з товаришів схильний думати, що обласна «молодіжка» почала йти на спад. Певно, це не так: просто наспрост, ми начиталися вже й тижневика — спочатку це була новинка, а сьогодні —

НАША ЕКСПРЕС-АНКЕТА

1. Про радянську пресу зараз судження різні: одні вважають її рушійною силою прогресу, інші ж відводять їй роль очорнителі днів минулих і сьогоднішніх. Що скажете ви?
2. Ми зацікавлені почути Вашу думку про нинішній «Молодий комунар».
3. Що ви побажаєте газеті й читачам?

СМІЛИВІШЕ,
ТОВАРИШІ!
ГЛАСНІСТЬ —
НАША СИЛА!

уже звичайність. Можу порівняти ситуацію з тою, коли голодному дають страву: він на неї спочатку накладається, а, наситившись, уже й дивитися не хоче.

3. Газеті бажаю стати серйознішою. На одному з наших тролейбусів є слова, що «Молодий комунар» це газета молоді і про молоді. Тож хочеться бачити на його сторінках більше публікацій молодіжної тематики.

Журналістам бажаю бути в круговерті подій і конфліктних ситуацій. Але хай завжди вони з них виходять переможцями.

Як промінь світла

Михайло ШЕВЧУК, старший кореспондент «Кіровоградської правди», колишній завідувач відділом військово-патріотичного виховання та спорту «Молодого комунара»:

1. За тридцять з лишком літ роботи в нашому газетному цеху мені довелося потрапляти в різні ситуації. Коли критичували звичайного хлібороба чи робітника за бракоробство, прогули — він не спростовував. А коли вістря критики спрямовувалося на голову колгоспу чи секретаря парторганізації, то вони здебільшого намагалися виправдовуватись, і найменша неточність («Це було не вночі біля комбайна, а вдень, після дощу...») викликала «контратаку». Тож, бачте, «очорнити» можна й найменшим штрихом домислу.

А преса так рушійний важіль, особливо тепер, коли почалася велика Перебудова. Дуже хотілося б, щоб комсомольські працівники вміло використовували цю свою трибуну. Бо виступ на зборах перед 30 комсомольцями [визначити орієнтири на завтра, показати шляхи для розв'язання проблем] — не завжди зна-

йде широкого відлуння. А слово секретаря райкому чи обкому на сторінках обласної газети «почують» тисячі. От тільки треба, щоб не газетяр писав ту статтю комсомольського ватажка, а секретар хай сам не полінується посидіти вечір за письмовим столом.

Щодо «очорнення» днів минулих і сьогоднішніх... Якщо ми пишемо правдиво, то не тінь падає на лоно життя нашого, а промінь живого, світливого світла падає на оті гальма, і ми роздвігаємось їх не із затінків, а ніби на широкоформатному екрані. Тож швидше можемо приготувати зброю, яка знищить все те, що заважає нашому рухові вперед, — до оновлення. Кожна газета нині стає прожектором перебудови, якщо його проміння спрямують розумно, мудро, маючи на меті не палити, а оживлювати молодією силою.

2. Юнаки та дівчата (і сотні літніх людей) шукають «Молодий комунар». Це ті, хто не передплатив його. У багатьох публікаціях є те, що кличе до високих устремлінь, примушує замислитись: як ми живемо, як треба жити. Прочитала молода людина комунарівську замітку, статтю і стала по-іншому дивитися на наші будні і свята. Отже, мети досягнуто. Є контакт з читачем. Починається діалог.

За останній час (ставши тижневиком) «Молодий комунар» став справді авторитетним часописом.

3. Проблеми, підняті газетою, то добре. Суперечка — теж потрібна. Доброзичлива критика (не критиканство, не знущання над гідністю людини) необхідна. Та покажіть виразніше нашого молодого сучасника — в усіх вимірах: чим живе, до чого його устремління, покажіть розкриття душі його, серця. В усій красі високої духовності, а не «процентом» виконання плану. І рівняйте крок молодих на поступ наших батьків, дідів — хай вони дають їм урок Мужності і Провиди.

— **НАДІЄ** Андріївно, що є для вас вчительська праця? Запитую так не випадково, бо про вчителів останнім часом говорять багато і далеко не завжди [суджу з нашої редакційної пошти] приємне...

— Вчительська праця? То моє життя. Вважаю, довге життя я прожила в педагогіці, але ніколи не переймалась сумнівами, що вибрала не те в житті. Нелегкий хліб — це правда. Але в кого він легкий, якщо жити й працювати по-справжньому, якщо віддаватись роботі? У нас із вами, можна сказати, одна місія: виховувати молодого громадянина. І зараз, коли я вже можу оглянутись на пройдений шлях, то бачу, що від багатьох своїх позицій і в учорашньому дні я відмовитись не можу. Правда, ми сьогодні переглядаємо свої погляди, від чогось позбавляємось, щось пере-

нашого вчительства, але коли доктор мистецтвознавства виходить за трибуну з'їзду і, маючи сім хвилин для виступу, на третій хвилині покидає трибуну, бо його просять зійти оплесками, то це говорить само про себе... Більше того, читаєш наступного дня основні думки того ж доктора в пресі й не перестаєш дивуватися: розумні пропозиції, цікаві ідеї, а виголосити з трибуни не вистачило елементарного — культури, освіченості...

Не дивно, що саме дітячі культури, такі як Ролан Биков, були трибунами на з'їзді. Біля них групувались, ловили кожне їхнє слово. Духовність, вона в людини відчувається з першого погляду, з першого слова. Молодому поколінню вона зараз особливо потрібна. Школа ж поки що не дає дітям справжньої культури. А тому й маємо в суспільстві такі негативні явища, про які ще недавно боялися вголос говорити.

— **То такі краса, культура врятує світ!**

— І культура також. Це має бути для вчительства прописною істиною. Ми вже не перший рік серйозно думаємо над цим. Позаторік ввели уроки музики в усіх класах без винятку...

— Напишіть про це. Розумні слова сказала вчителька.

— **НАДІЄ** Андріївно, як ви ставитесь до «важких» учителів? Про це, якщо пригадуєте, запитували Щетиніна.

— Пригадую. Але мені здається, що той, хто запитував, то мав на увазі справді важких учителів. Якщо вчитель має низький професійний рівень, не володіє методикою навчання, — він не може бути організатором навчально-виховного процесу. Нашому колективі щастило. Може через те, що (використовуючи спортивну термінологію, скажу) планка професійності в нашій школі високо здійснена і опуститись нижче неї — це одразу стане помітним.

А «важким» в хорошому розумінні вчитель повинен бути обов'язково. Зі своїми принципами, поглядами. Вчитель має бути завжди молодим, близьким учням. Я певна, що Михайло Петрович «молодший» від багатьох двадцятилітніх. Треба розуміти учня, бачити в ньому особистість, бути йому рівнею.

— **Вам, жінці, нелегко бути директором!**

— У школі працюю вже двадцять п'ять років. Спочатку завучем, а останні 15 років —

**ГОВОРИМО
ВІДВЕРТО**

«Чому так рідко виступають делегати недавнього Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти по телебаченню, у пресі!» — це запитання прозвучало на березневому обласному зльоті молодих учителів.

Я їхав у Комишувате Новоукраїнського району до кандидата педагогічних наук, директора сільської школи Н. А. Калиниченко і пригадував її виступ перед молодими вчителями: свіжі, небанальні думки, слова, серйозні роздуми про сьогоднішній день нашої педагогіки, біль за втраченим, надії й сподівання на день завтрашній — таку змогу дає нам перебудова. Мовилось це щиро й відверто. Ми домовилися із вчительською про розмову.

директором. Директором мав би бути мужчина. Бо дуже багато клопотів лягає на плечі зовсім не жіночі: на них я трачу 60—70 відсотків своєї енергії — то на пошуки молотка, то шиферини, то електрика... Чи ручка в дверях відірвалася, і не тому, що діти погані, не виховані, а тому, що це життя — всім має опікатися директор. Директор я з необхідності. Насамперед я вчитель, педагог.

— **Не секрет, що авторитет учителя нині попав.** Сільського, зокрема. Чи не головною причиною є те, що сільські вчителі об'заводяться великим господарством, за яким ніколи самоудосконалюються, самоосвітою займаються?

— Підсобне господарство потрібне і вчителям. Коло землі людина відпочиває, набирається снаги. Та й допомога до бюджету сім'ї значна — вчительська праця все-таки ще в нас не належно оплачується. Але це не повинно ставати, звичайно, засобом збагачення матеріального, бо неодмінно веде до збіднення духовного.

Тут ще й в іншому причина. Буває проживе вчитель вік, а надбає бібліотеку в два десятки книг. І потреби не має.

— **Як ви стали кандидатом педагогічних наук?**

— Я завжди любила вчитись. Виступала на конференціях, невдоволена була станом нашої педагогіки, пропонувала щось своє... Так і написалась кандидатська...

— **Чи треба всім закінчувати десятирічку?** Питання, може, трохи незвичне, але пам'ятаю, колись був сильно вражений, коли довівся про знання одного учня з іноземної мови: він знав двісті слів. Але склав іспит за середню школу. То чи треба було йому для цього вчити іноземну мову аж шість років?

— Те, що сьогоднішня середня школа не може виконувати на високому рівні соціального замовлення суспільства — це вже зараз ясно. Але відомо, що чим вищий потенціал освіченості нашого суспільства, тим швидше ми зможемо рухати прогрес. Ми чомусь звикли вважати, що школа — це лише та будова, в якій відбуваються уроки діти. Школи немає за вікном. Все суспільство повинне працювати на виховання молодих.

— **На з'їзді піднімалося питання про школи у віддалених селах, невеличких хуторах...**

— Переконана, що село буде розвиватись там, де є школа. А яка в нас була досі практика? Звозити з ближніх сіл дітей в одну школу. Ні дитини, як у ясел у тому селі, ні початкової... Коли я приїхала сюди працювати, у сусідньому селі Софіївці було більше сорока учнів. За якихось півтора десятка років їх зменшилось до п'яти. Тепер, коли останніми роками більше звертаємо уваги на невеликі села, запроваджуємо початкові, школи там — росте й народжуваність. В кожному селі має бути школа, ясла. І вчитель. Інтелегент.

— **Ви, певно, знаєте про школу в Гнідині на Київщині — Малою академією мистецтв її називають. Як ви ставитесь до ідеї створення таких шкіл на Україні.**

— Це добра справа. Народознавство, як предмет, має бути у кожній школі. Любов до свого краю, до людей своїх, до культури нашої слід виховувати в дітях змалечку.

— **Й останнє запитання. Що ви вважаєте основною справою свого життя?**

— Коли я повернулася із з'їзду і стала розповідати про ті ідеї, які там виголошувались, сповідувались, то якість у колі своїх колег діждала висновку, що ці ідеї для нас уже не є новими. Ми створили таку школу, яка, вважаю, відповідає сьогоднішнім вимогам. Це і є, мабуть, тим, про що ви запитуєте.
Вів розмову Василь БОНДАР.

Н. А. Калиниченко: «ШКОЛА — ТО МОЄ ЖИТТЯ»

осмислюємо, але в головному, вважаю, ми повинні бути послідовні. А для вчителів нашої школи це насамперед — колективна творчість і колективна вимогливість.

Колективом однодумців сильна школа. Якщо є лідер у колективі, то це має свої плюси, але й мінуси. Плюс у тому, що лідер поведе за собою. А мінус — на жаль, не завжди й не всі його можуть зрозуміти. Обов'язково знайдуться байдужі, ще страшніше — ті, що не зможуть оцінити, а тому перешкоджатимуть, чого доброго й заздритимуть поганою заздрістю. Колективна ж творчість дає змогу підтягувати менш досвідчених, вона виховує своїх лідерів. У нашій Комишуватській, скажу без перебільшення, половина вчителів — особистості, у кожного свій почерк. І що характерно — лідерами вони стають уже в 30—32 роки, молодими, повними енергії й сил. А це дуже важливо.

Атмосфера в нашій школі стимулює молодих педагогів не чекати, що десь хтось підкаже, порадить, навчить — треба пробувати самому. Ось хоча б недавній приклад — вчителі мови й літератури постукались у двері до педінституту, викладачі приїхали до нас, провели візнє засідання, оцінили нашу роботу, дискусія розгорілась... Користі ми мали багато.

— **Про пошук в педагогічній праці говорилось на Всесоюзному з'їзді освітян. Які ваші найяскравіші враження про з'їзд?**

— Основні завдання він визначив, хоча багато то говорить, що він не адався. Насамперед з'їзд наголосив на формуванні особистості. Нам украй потрібне співробітництво учнів і вчителів. Самоврядування, яке вже стало нормою для нашої школи, нам сьогодні потрібне не тільки в тому смислі, щоб дати учневі спробувати себе в ролі вчителя, а учні вчителі мають відчувати колективну відповідальність за те, чим вони займаються.

Ось нинішнього літа випускники будуть складати іспити за новими правилами. Частину екзаменів передбачено Міністерством освіти як обов'язкові, деякі межуть запропонувати вчителі на педагогічній раді, а ще кілька даються на вибір самим учням. У нашій школі це хімія, фізика, біологія. Вибирай той, який тобі найбільше потрібний, до якого душі лежить. Наші десятикласники вибрали два з трьох. На учнівському комітеті так вирішили. Нас, вчителів, це радує. Радує, що учні зробили це свідомо.

Ще враження від з'їзду. Печальне враження. З'їзд показав невисокий професійний рівень сьогоднішнього вчителя. Не маючи високої духовної, етичної культури — не можна бути вчителем.

— **Пригадую, ви говорили це в березні і молодим вчителям. Мене, та й багатьох, думую, вразили ці чесні й, будемо відверті, мужні слова...**

— Ми повинні говорити правду, якою б гіркою вона не була... Може, комусь і не подобається, що так оціню професійний рівень

— **Я говорив з учителем музики Леонідом Івановичем Павелковим. Він дуже журився тим, що лиш один урок на тиждень. У Прибалтійських республіках, каже, по три уроки на тиждень у кожному класі, тому й хори там такі, співочі поля, співочий народ, любов до духовного надбання народу...**

— Раніше ми говорили, що в нас діти не співають. Неправда. Співають усі. А який потяг до народних інструментів, до фольклору!.. Учень, який прилучився до пісні, до культури, виростає людиною вищих моральних принципів. Це моє давнє переконання.

Ще серйозно говорилось на з'їзді про здоров'я наших дітей. Нам дали такий фактичний матеріал, що страшно стало. У школі, саме в школі діти набувають всіх фізичних вад, з якими потім мучаться все життя. Треба негайно вводити в школі уроки ритміки, хореографії, серйозно ставитись до фізкультури. Адже справді ж, гарно глянути на людину, яка має красиву осанку, ходу...

— **Гуманізація навчання, прилучення школярів до прекрасного, особлива турбота про здоров'я учнів — все це є в експерименті педагога-новатора Щетиніна. Чому ж експеримент не адався?**

— Тут багато причин. Знаєте, поразку Михайла Петровича я переживала дуже болісно. А хіба приємно було слухати недавно в телепередачі, як саме кировоградців згадували. І тим болісніше, що експеримент проводився поруч із школою імені Василя Олександровича Сухомлинського, який для мене завжди залишиться взірцем, Учителем з великої літери.

Експеримент не адався, вина в цьому лежить і на Академії педагогічних наук, яка мала б поправити хибні поради. Та найважливіша причина невдачі, на мій погляд, у тому, що експеримент не був розрахований на позитивний результат. Адже експериментуємо на живих людях, на дітях. Батьки першими забили тривогу: діти не мають необхідних знань.

І ще один, як на мене, суттєвий недогляд того експерименту. Щетинін увів у школі демократію, а до неї учні не були підготовлені. Дехто зрозумів це як вседозволеність, аж до того, що можна взагалі не вчитись. Не готувати домашніх завдань... У перших класах це дає позитивні результати, але пізніше — ні... Учень не повинен тільки споживати, а й учитись трудитись. Якщо ми його цьому не навчимо в школі, то йому дуже важко буде в житті.

— **Я з вами згоден. Дуже добре пам'ятаю слова своєї вчительки Тамари Василівни. Служив я в школі добре, часто обходився тим, що послушав на уроці від учителя. І ось якось вчителька мені сказала: «Не покладайся лише на свою пам'ять, на свої здібності... Ось підеш навчатись у вуз і тобі буде нелегко, бо там треба працювати... І взагалі, щоб добитись у житті чогось, то треба працювати». Ці слова я часто згадую.**

**Вихід
один—суд**

РЕЗОНАНС

«Дорога редакціє!

Я прочитала у вашій газеті від 25 березня замітку «Тисяча кілометрів». Мені дуже жаль бідну матір, яка хоче жити разом зі своєю дитиною.

Майже така ж сама історія трапилась зі мною і моєю матір'ю. Вона казала, що кожна матір має право забрати дитину через суд. А якщо дитині не виповнилось 12 років — то без суду!

У жінки, про яку писала газета, є один вихід: звернутися у суд. Переконана, що він стане на її бік. А колишнього чоловіка за погрози треба судити!

Інна ШВЕД,
учениця 7-го класу
с. СШ № 19,
м. Кіровоград.

**«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»**

29 квітня 1989 року

СПОРТ

СЦЕНА, ЕКРАН, АРЕНА

Увага! Запрошує «Олімпія». Сьогодні, 29 КВІТНЯ, О 23 ГОДИНІ починається весела ніч жаків «Шабаш відьом на Лисій горі». Заходьте. Гарний настрій, чашечку кави, тостічка — гарантуємо. А ще будуть веселощі і жакі. Отже, дискотека «Олімпія».

29 КВІТНЯ любителям року пропонуємо відвідати БУДИНОК ОФІЦЕРІВ, де відбудуться концерти київської рок-групи «Едем». Початок О 18 І 20 ГОДИНІ. В цей же час наступного дня в БУДИНКУ ОФІЦЕРІВ вас чекають ленинградці — вже знайома в місті рок-група «Кому вища».

Цирк, цирк, цирк! На циркову виставу «Молодість Сибіру» запрошує ОБЛАСНА ФІЛАРМОНІЯ 29, 30 КВІТНЯ О 17.00 І 19 ГОД. 30 ХВ., 1 І 2 ТРАВНЯ О 16.00 ТА 18 ГОД. 30 ХВ. Запрошуємо відвідати вистави Новосибірського «Цирку на сцені».

ОГОЛОШЕННЯ

У СПРАВАХ
ОБ'ЯВ
ЗВЕРТАТИСЬ
ТЕЛЕФОНОМ
4-28-96.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

29 квітня 1989 року

ДВА БОЛИ ПЛЮС ОДИН СТРАЙК

ЧИ СТАНЕ УЛЮБЛЕНА ГРА АМЕРИКАНЦІВ ПОПУЛЯРНОЮ І В КІРОВОГРАДІ!

Навесні серцями американської молоді, кажуть, оволодіває і любов, і бейсбол. «Кожному, хто хоче зрозуміти душу і серце Америки, краще всього розпочати з бейболу». Ці слова належать американському історіку Жаку Барзену. І в них чимала частка правди.

Бейсбольна прем'єра відбулася 19 червня 1846 року, коли команда «Нью-Йорк найн» перемогла

«Нью-Йорк нікербокерс» з рахунком 23:1. Після цього бейсбольний бум захопив всі Сполучені Штати. Вже через п'ятнадцять років в одному лише Нью-Йорку було зареєстровано понад 60 команд...

Давайте разом перенесемось у рік 1987-й, коли перші бейсбольні колективи виникли у Радянському Союзі. І будемо відвертими до кінця: поява «пітче-

рів» та «кетчерів» (амплуа гравців) на радянських стадіонах була прямим наслідком поліпшення американо-радянських відносин не тільки на спортивних аренах.

На сто сорок другому році існування цього виду спорту, бейсбол прийшов до Кіровограда. Його ентузіастом став колишній воротар футбольної команди «Зірка» кандидат у майстри спорту

Юрій Колаковський, який створив першу бейсбольну команду у Кіровограді на базі спортивного клубу КВЛУЦА.

Щоб зрозуміти, чому саме експеримент став бейсболістом, послухаємо Колаковського:

— Той, хто хоч раз візьме в руки біту й м'яч, вже не зуміє по-кінно відноситися до них...

— А в чому суть гри!

— На бейсбольному майданчику, який зветься «ромбом», перебувають по дев'ять гравців кожної команди. В кутах «ромба» розташовані чотири бази разом з «домом». Мета гравців нападочної команди — відбити м'яч у межах бокових кордонів майданчика, обіграти всі бази й повернутися на колишню позицію.

— За що нараховуються очки!

— Одне очко команді принесе повне коло гравця по базах. Воно може бути завойоване за один раз, або ж за кілька.

— Та повернемося до головних атрибутів бейсболу, якими є біта й м'яч...

— Твердий м'яч вагою 140 грамів й довжиною кола 23 сантиметри. Біта — кругла палиця довжиною 81—91 сантиметри, яку виготовляють з ясеня.

— А що ж найцікавіше в бейболі!

— Мабуть дуель між пітчером та відбивачем (кетчером).

— Юрій, ти маєш чималу футбольну практику. Чим відрізняється американський бейсбол та європейський футбол!

— Блискавичними вибухами активності й... довгими перервами, коли дехто гадає, що на майданчику гри немає. Вся краса бейсбола в пропорційності між дією та антрактом.

Бейсбол у КВЛУЦА існує менше року, але й за цей час студенти встигли позмагатися у республіканському турнірі, де посіли місце в середині турнірної таблиці.

Весна, любов, бейсбол...

С. БОНДАРЄВ.

Ще один вихованець тренера С. В. Смирнова — випускник Кіровоградської десятирічки № 15 кандидат у майстри спорту Олександр ЧЕРНОВ вийшов у лідери серед кращих стендовиків-стрільців України. Виступаючи на першості республіканської ради ДФСТ/профспілок у Львові (круглий стіл), він став чемпіоном серед юніорів. Фото В. ГРИБА.

ВИЩІ ТА СЕРЕДНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ МІНІСТЕРСТВА ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ ОГОЛОШУЮТЬ

прийм викладачів середніх шкіл та воїнів, звільнених в запас з лав Збройних Сил СРСР, на навчання для набуття спеціальності пілота, інженера, авіатехніка, радіотехніка.

Студенти Київського, Московського та Ризького інститутів інженерів цивільної авіації забезпечуються стипендією у встановленому порядку і форменим одягом зі скидкою 75 процентів вартості.

Слухачі Ленінградської академії, Актюбінського, Кірово-

градського та Кременчуцького вищих льотних і курсанти середніх льотних та технічних училищ перебувають на повному державному утриманні.

Дівчата приймаються на навчання в Ленінградське, Єгор'євське, Красноярське, Криворізьке і Рильське авіаційно-технічні училища цивільної авіації.

Строк навчання у вищих навчальних закладах 4—5,5 року, у середніх — 2,2—3 роки.

28 квітня о 15.00 в аеропор-

ту Кіровограда проводиться День відкритих дверей — ознайомлення з авіаційними спеціальностями на робочих місцях.

Для детальнішого ознайомлення з умовами прийому до навчальних закладів й оформлення направлень звертатися на адресу: 316014, м. Кіровоград, аеропорт, відділ кадрів. Телефон 94-7-35. Їхати тролейбусами №№ 1, 2, 5, 6, автобусами №№ 105, 107, 112 до зупинки «Аеропорт».

КОРСАКІВСЬКА МОРЕХІДНА ШКОЛА
МІНІСТЕРСТВА МОРСЬКОГО ФЛОТУ СРСР
Оголошує прийом на навчання й подальшу роботу на суднах закордонного плавання Сахалінського морського пароплавства на спеціальності: матрос-моторист, моторист-матрос, моторист-електрик,

електрик-матрос, електрик-моторист, кухар-пекар IV розряду.

Запрошуються особи, які відслужили в лавах Радянської Армії, віком до 26 років з освітою не нижче 10 класів.

Строк навчання — 8—10 місяців залежно від спеціальності.

Прийом у школу — без екзаменів.

Початок занять — у міру комплектування груп.

Під час навчання курсанти перебувають на повному державному утриманні, їм виплачується стипендія, забезпечуються морським обмундируванням, харчуванням, гуртожитком.

Під час проходження медкомісії абітурієнти забезпечуються гуртожитком. Заяву про прийом із

зазначенням обраної спеціальності надсилати цінним листом, подавши такі документи:

докладну автобіографію;

документ про освіту (оригінал);

медичну довідку форма № 286 (із зазначенням кольоровідчуття на спеціальність матроса);

заключення флюорографії й довідку від психіатра;

характеристику з останнього місця роботи, навчання, служби;

шість фотокарток 3×4 см;

для оформлення допуску для роботи на суднах закордонного плавання — характеристику-рекомендацію, завірену партійною організацією підприємства (військової частини) й погоджену з райкомом, міським партії й політвідділом військової частини (2 прим.), трудову книжку і паспорт з відміткою про виписку пред'являють особисто.

Візд — за викликом.

ДОКУМЕНТИ НАПРАВЛЯТИ НА АДРЕСУ: 694000, Сахалінська обл., г. Корсаков, ул. Дачная, 17, приемная комиссия. Телефони: 2-27-09, 2-32-77.

3 1 по 7 травня

понеділок

1 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)
8.00 — Новини. 8.15 — «Солодка казка». Мультфільм. 8.30 — Грає Державний симфонічний оркестр СРСР. 8.50 — «Янгантау». Документальний телефільм. 9.10 — Співають і танцюють діти. 9.40 — Мисля. Красна площа. Передача, присвячена Дню міжнародної солідарності трудящих — 1 Травня. По закінченні — Пісні і танці народів СРСР. 12.00 — Фільм — дітям. «Тасманиця золотого брегета». 1 і 2 серії. 14.05 — Прем'єра документального телефільму «Ми і наша країна». 14.35 — Прекрасні мелодії. Я. Штраус. 15.20 — Прем'єра документального фільму «Янніс Ріцос». 15.45 — Всі люблять цирк. 16.25 — Новини. 16.30 — Веселі нотки. 17.30 — «Самотня жінка бажав познайомитись». Художній фільм. 19.00 — Естрадна програма. 21.00 — «Час». Репортаж про святкування Дня міжнародної солідарності трудящих — 1 Травня. 21.45 — Кіно. Любов і фантазія. 22.40 — Хокей. Чемпіонат світу. Матч команд фінальної групи. По закінченні — 00.40 — Новини.

▲ УТ
9.00 — Таланти, твої, Україні! Святковий концерт. 9.45 — Київ. Площа Жовтневої Революції. По закінченні — «Співають і танцюють діти». 12.00 — Документальний фільм «Зоряні хвилини нашого життя». 13.15 — Виступає ансамбль пісні і танцю «Верховина». 14.15 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Петроградські гавроші». 15.45 — «Музика весни». Концерт. 16.30 — Прем'єра кінофільму «Казки року». 17.10 — «Під Першотравневими знаменами». Репортаж з площі ім. Кірова. (Кіровоград). 18.00 — «Майстерня радості». Телевистава. 19.00 — Актуальна камера. 19.45 — Мультипанорама. 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». Репортаж про святкування Дня міжнародної солідарності трудящих 1 Травня. 21.45 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Ваш спеціальний кореспондент».

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — У злагоді з природою. Прем'єра документального телефільму. 8.40 — Народні мелодії. 9.50 — Мультфільми. 9.10 — Співають і танцюють діти. 9.40 — Москва. Красна площа. Передача, присвячена Дню міжнародної солідарності трудящих — 1 Травня. По закінченні — Пісні і танці народів СРСР. 12.00 — Поезія. 12.10 — Плавання. 12.40 — Прем'єра документального фільму «Шостакович: композитор і час».

13.25 — «Грассо байки Крилова». 14.00 — «Острів скарбів». Мультфільм. 1 серія. 14.50 — Кіностудія ім. М. Горького запрошує... 15.55 — Хокей. Чемпіонат світу. Матч команд фінальної групи. 1 період. 16.40 — Стрілецький спорт. Пневматична зброя. Чемпіонат світу. 16.50 — Хокей. Чемпіонат світу. Матч команд фінальної групи. 18.30 — Телемемуари. 19.00 — «Байка». Художній фільм. 20.25 — Вечірня казка. 20.40 — Прем'єра документального телефільму «Мої хмари». 21.00 — «Час». Репортаж про святкування Дня міжнародної солідарності трудящих — 1 Травня. 21.45 — «Мудромі». Художній телефільм. 1 і 2 серії. Прем'єра.

вівторок

2 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)
8.00 — Новини. 8.15 — Грає заслужений артист РРФСР Б. Феоктистов (балалайка). 9.00 — Мультфільми «Здійснення бажань», «Хвости». 9.45 — Прем'єра документального телефільму «Ходять пароплавчині...». 10.05 — Дитяча година. 11.05 — Концерт І. Архипової і оркестру російських народних інструментів Держтелерадіо СРСР. 12.05 — Фільм — дітям. «Чорна курка, або Підземні жителі». 13.15 — Концерт хору російської пісні Держтелерадіо СРСР. 14.00 — В. Астаф'єв. «Затеси». Читав автор. У перерві — 14.15 — Новини. 14.35 — Кіноальманах «Свято Нептуна». Вперше. «Наш тато Майнез», «Вирон». 15.55 — Мультфільми «Хлопчик з Неополі», «Сліди на асфальті». 16.30 — Музичний ярмарок. 17.50 — Прем'єра документального телефільму «Молдавське скло». 18.00 — Н. Ердман. «Самовбивця». Фільм-вистава Московського театру сатири. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Ширше коло. Естрадна програма. 00.05 — Новини.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У колі друзів». Музична програма. 10.50 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Лома». 12.00 — Лауреати Державних премій УРСР 1989 р. в галузі промисловості. 12.30 — Новини. 12.45 — «Пісня і зброя». Концерт-зустріч «лінійного співака Бернардіно Корреа з молоддю. 13.25 — «Оле-Лукоє». Балетна вистава для дітей. 14.20 — Документальний фільм «Моя революція». 14.35 — «Село і люди». Лауреати Державних премій УРСР в галузі сільськогосподарства. 16.05 — «Привіт всім. Маркс». Вистава. 17.00 — Джаз, джаз, джаз... 18.00 — Мультфільм на замовлення. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Ярмарок гуцулу. Театралізований концерт. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Людина з бульвару Капуцинів». 23.15 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Хокей. Чемпіонат світу. 2 і 3 періоди. 9.35 — «Несхожа». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 11.50 — Далеко — близько. Прем'єра документального телефільму «Журавлі для Мері». «Чонар-Даш». 12.20 — «Дайте світу шанс». Фільм-концерт. 12.55 — Передача пройшла в ефір... 13.55 — «Острів скарбів». Мультфільм. 2 серія. 14.55 — Грай, гармонь. 16.15 — Прем'єра документального телефільму «Серед вечірньої суєти». 16.25 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Аратат». 1 тайм. 17.15 — Спорт для всіх. 17.30 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Аратат». 2 тайм. 18.20 — «Живіть у радості». Художній фільм з субтитрами

19.35 — Виступ концертного ансамблю «Експрес». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Ритмічна гімнастика. 21.00 — «Час». 21.40 — «Не забудь озирнутися». Художній телефільм. Прем'єра.

середа

3 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — На прохання глядачів. Художній телефільм «Гардемарины, вперед!». 1 серія. 10.05 — Новини. 10.15 — Кіноальманах «Свято Нептуна». «Наш тато Майнез», «Вирон». 11.35 — «П'ять земель». Мелодії Т. Кириана. 12.00 — Навколо світу. Альманах. 13.00 — Це було... було... 15.30 — Новини. 15.40 — Музична скарбниця. А. Дворжан. Симфонія № 9. «Слов'янський танець». 16.30 — Прем'єра документального телефільму «Подолання». 16.45 — Мультфільм «Що сильніше?». 16.55 — Новини. 17.00 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 18.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Мелодії «Сурнаю». 19.20 — «Солодна планета». Мультфільм. 19.25 — На прохання глядачів. Художній телефільм «Гардемарины, вперед!». 1 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — П. Чайковський. Перший концерт для фортепіано з оркестром. 22.40 — Інтерв'ю з Ю. Григоровичем. 23.20 — Сьогодні у світі. 23.35 — Рішад Шафієв і група «Гунеш» у музичній програмі «Моїм друзям».

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — Стосується кожного. Народний рух і навколо нього. 10.35 — Шкільний екран. 6 кл. Фізика. 11.05 — Доброго вам здоров'я. 11.50 — Концерт ансамблю народного танцю «Хортиця». 12.20 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Наука і час. 17.10 — Документальний фільм «Дім Вітчизни». 17.30 — Грають юні музиканти. 18.00 — І звуки музики чарівні. (Кіровоград). 18.25 — «День за днем». (Кіровоград). 18.40 — Телефільм. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Усім миром». Громадсько-політична програма. 20.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Металіст» — «Зеніт». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — 3 української класики. Телефільм-вистава «Сватання на Гончарівці». 23.10 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Основні інформатини і обчислювальна техніка. 10 кл. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — ТелеЕно. Журнал. 10.35 — Німецька мова. 2 рік навчання. 11.05 — Р. Шуман. Тріо для фортепіано, скрипки і віолончелі фа мажор. 11.40 — «Не забудь озирнутися». Художній телефільм. 13.15 — Новини. 17.00 — Екран друзів. «Район на Півночі». Художній телефільм. 1 серія. (ЧССР). Прем'єра. 17.50 — Новини. 18.00 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 2 серія. 19.00 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Дніпро» — «Динамо» (Москва). 1 тайм. У перерві — 19.45 — Вечірня казка. 20.50 — Концерт ансамблю «Сузір'я». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Екран друзів. «Район на Півночі». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 22.40 — Новини. 22.50 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 2 серія.

четвер

4 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Дюймовочка». Мультфільм. 9.05 — «Гардемарины, вперед!». Художній телефільм. 2 серія. 10.15 — Новини. 10.25 — «Байка». Художній фільм. 11.50 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 15.30 — Новини. 15.45 — Портрет сучасника. Прем'єра документального телефільму «Сутність». «Анадемік Єнікопалов». 16.30 — Співає і танцює молодість. 16.45 — Новини. 16.50 — М. Равель. Концерт для фортепіано з оркестром. 17.10 — Мультфільми. 17.30 — ...До шістнадцяти і старші. 18.15 — ТелеЕно. Журнал. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Міжнародні відносини: історичний досвід і проблеми. Актуальні питання національної культури. 19.45 — Хвилини поезії. 19.50 — «Гардемарины, вперед!». Художній телефільм. 2 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Любителям опери. Телеклуб. 22.50 — Актуальний об'єкт. Прем'єра документального телефільму «Портрет коханої жінки». 23.30 — Сьогодні у світі.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — «Надвечір'я». Передача для людей старшого віку. 10.25 — Телефільм. 10.35 — Шкільний екран. 10 кл. Фізика. 11.05 — Співає ансамбль «Медобори». 11.30 — Науково-популярний фільм «Елегія в стилі епо». 11.40 — Шкільний екран. 7 кл. Українська література. 12.10 — Концерт духової музики. 13.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Грає духовий оркестр. (Кіровоград). 17.30 — Шляхом оновлення. Соціальний розвиток Кривбасу. 18.00 — Літературна карта України. М. В. Гоголь. (Кіровоград). 18.55 — «Слайд-докладина». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Стосується кожного». На контролі виробництва товарів народного споживання. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Молодіжна студія «Гарт». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. Прем'єра науково-популярного фільму «Вибач, Кара-Богазе...». 8.35, 9.35 — Загальна біологія. 10 кл. Як створюють нові рослини. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — «Реєстрація». Науково-популярний фільм. 10.35, 11.35 — І. В. Гете. «Фауст». 9 кл. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 2 серія. 14.00 — «У мене є тасмания». Документальний фільм. 16.50 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 3 серія. 17.45 — Новини. 17.55 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 4 серія. 18.50 — Арена. Спортивна програма. 19.50 — Вечірня казка. 20.05 — Держтелерадіо Латвійської РСР. «Розмова». Про міжнародні відносини. 21.00 — «Час». 21.40 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 3 серія. 22.35 — Новини. 22.45 — «Район на Півночі». 4 серія. 23.35 — Екран року. Ментальний фільм. «Домовин».

п'ятниця

5 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мульт-

фільми «Світ джук», «Перша скрипка». 9.05 — «Гардемарины, вперед!». Художній телефільм. 3 серія. 10.10 — Новини. 10.20 — Любителям опери. Телеклуб. 11.30 — Живи, земле! Екологічна програма. 15.30 — Новини. 15.40 — Фільм — дітям. «Діти капітана Гранта». 17.05 — Новини. 17.10 — Документальні фільми телестудій країн. «Мрія Мічуріна», «Лада» за рубежем. 17.50 — Концерт музичного фольклору народів СРСР. 18.25 — Радянський воїн. Кіножурнал. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Філософські бесіди. Перебудова і філософія. 19.50 — «Кріт в зоопарку». Мультфільм. 19.55 — «Гардемарины, вперед!». Художній телефільм. 3 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Це було... було... 22.05 — Погляд. 23.50 — «Зникає грамота». Мультфільм для дорослих.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Темп». Телерадіопередача з проблем науково-технічного прогресу. 10.20 — Любителям хореографії. 11.20 — Документальний фільм «Петропавловськ». 11.45 — Шкільний екран. 10 кл. Російська література. 12.15 — Молодіжна студія «Гарт». 13.30 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — «Неопалима купина». Лялькова вистава. 17.40 — Циркова програма. 18.00 — Документальний телефільм «Людина з ринку». 18.30 — Фільм-концерт «Флуераш». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Урок без дзвоника. 20.30 — Естрадний концерт. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Мона Ліза». «Кардинал та інші». Експрес-інформація. 21.55 — Художній фільм «Червона стріла». 23.25 — Новини. 23.35 — Світ поезії. Т. Г. Шевченко. «Розрита могила».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Прем'єра науково-популярного фільму «До парадигми харчування ХХІ ст.». Про раціональне харчування. 8.35, 9.35 — Музика. 2 кл. І. Дунаєвський. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Наш сад. 10.35, 11.35 — Б. Полевой. «Повість про справжню людину». 5 кл. 11.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 3 серія. 13.00 — Новини. 13.05 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 4 серія. 13.55 — Ритмічна гімнастика. 17.05 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 5 серія. 17.50 — Новини. 18.00 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 6 серія. 18.45 — «Янціо сермеро по лавках». Теленарис. 19.10 — Держтелерадіо Казахської РСР. «Автограф на степовому пейзажі». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Східний Сибір». Кіножурнал. 20.30 — Ритмічна гімнастика. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 5 серія. 22.35 — Новини. 22.45 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 6 серія. 23.30 — Ліричний концерт. Співає Г. Каменний

субота

6 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Виступ хору російської пісні. 8.55 — «Гардемарины, вперед!». Художній телефільм. 4 серія. 10.10 — Новини. 10.20 — Мультфільми «Гра в будиночки», «Уступіть мені дорогу», «Петі і механічна іг-

рашка». 10.55 — Очевидне і неочевидне. 15.30 — Новини. 15.40 — «Про тих, хто пам'ятає...». Документальний телефільм. 16.15 — Фільм — дітям. «Юрко — син командира». 17.25 — Новини. 17.30 — Зулиніся, мить! 18.00 — Додаток до програми «...До шістнадцяти і старші». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Автопортрет. Ми і економіка. 19.45 — На прохання глядачів. «Гардемарины, вперед!». Художній телефільм. 4 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — В суботу ввечері. Сатира в мультиплікації. 22.15 — Прем'єра фільму-концерту «Румба, вальс і молодість». 22.45 — Відлуння: події тижня. 23.00 — Конкурс пісні Євробачення.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Концерт симфонічної музики. 9.55 — Телефільм-вистава «Сватання на Гончарівці». 11.15 — Балетні танці. 12.15 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Екран молодих. 17.30 — «Спадщина». Заслужений майстер народної творчості Г. Гарас. 18.00 — «Тиндєн». Інформаційна програма. (Кіровоград). 18.30 — Музичний фільм «Додою нас веде дорога». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Оперативний пост «Ат». 19.40 — «Сонячні кларнети». Самодіяльні художні колективи Закарпатської області. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Атомна енергетика. «За» і «проти». В передачі беруть участь заступник Голови Ради Міністрів УРСР В. Д. Гладуш і віцепрезидент АН СРСР академік Е. П. Велихов. 21.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Дитячий сеанс. 9.00 — Італійська мова. 9.30 — «Голоси віків». Документальний телефільм. 9.55 — Закарпатські візерунки. 10.30 — «Захват». Художній фільм. 11.45 — «В гостях у гномів». Мультфільм. 12.00 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 5 серія. 12.45 — Новини. 12.50 — «Район на Півночі». Художній телефільм. 6 серія. 17.05 — Прем'єра документального телефільму «Уквіт з Саратова». 17.35 — В країні синіх гір. 17.55 — Новини. 18.05 — Концерт чоловічого хору Московського інженерно-фізичного інституту. 18.55 — За безпеку руху. 19.00 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів NBA. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Науково-популярна програма «Під знаком Пі». Частина 1. 21.00 — «Час». 21.40 — Науково-популярна програма. «Під знаком Пі». Частина 2 і 3. 23.40 — Новини.

неділя

7 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)
8.00 — Новини. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — 3 ранку раненько. Розважально-познавальна передача для дітей. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма. 14.00 — Музичний кіоск. 14.30 — Здоров'я. 15.15 — Прем'єра документального фільму «Повість про маршала Конева». 16.55 — Фото-конкурс «Я люблю тебе, життя». 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.40 — Творчий вечір композитора М. Богословського в Колонному залі Будинку спілок. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — С. Михалков. «Балалайкін і К». Фільм-вистава Московського театру «Современник». 00.05 — Футбольний огляд. По закінченні — 00.35 — Новини.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — Тарасова шляхи. Передача 5. У Києві великому... 11.40 — Повернення білого птаха. 12.30 — Село і люди. 13.00 — День телебачення, радіо і преси на ВДНГ УРСР. 13.45 — Театр і час. Що віщує барометр? 15.00 — День телебачення, радіо і преси на ВДНГ УРСР. Репортаж 2-й. 15.45 — Новини. 16.00 — Слава солдату. 17.00 — День телебачення і радіо, преси на ВДНГ УРСР. Репортаж 3-й. 17.45 — Радіаційна безпека. Чи існує вона? Інтерв'ю радянських і французьких вчених. 18.30 — Телеспортарена. 19.00 — Антуальна камера. 19.35 — «Кобзарська дума». Добродійний вечір українського фонду культури. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Продовження добродійного вечора. 23.00 — «Вечірній вісник».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку, ставай! 8.15 — «Зачарований хлопчик». Мультфільм. 9.00 — «Зелений острів». Художній фільм з субтитрами. 10.05 — Телеміст Москва — Софія. 11.20 — Прем'єра документального телефільму «Трамвай і колія». 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Прем'єра документального фільму із циклу «Земля тривоги нашої». «І все-таки море». 13.25 — Переможці. 14.30 — Екранізація творів А. Чехова. «Сапоги всмятку». Художній телефільм. 15.55 — За безпеку руху. 16.00 — Балетні мініатюри. 16.30 — «Оранжове горілко». Мультфільм. 16.50 — Синій конверт. За листами програми «Коли співають солдати». 17.55 — Документальні фільми фестивалю «Гласність». «Проти течії». 18.20 — Незабутні музичні вечори. В. А. Моцарт. Концерт для фортепіано з оркестром до мажор. 18.50 — Реклама. 18.55 — Що є істина? Зустрічі. Ф. Доннахю і В. Познера з радянською молоддю. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Прем'єра документального телефільму «Червоний, зелений». 20.30 — Дума про рідну землю. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — «Руанська дівка на прізвисько Пишка». Художній телефільм. Прем'єра. 23.25 — Новини.

ПОРА СПАЛАХНУТИ, «ЗІРКИ»!

Зізнаємось відверто: після нічії з «Нафтовиком» на своєму полі навіть найпалкіші прихильники «Зірок» почали зневірятися у своїй улюбленій команді. Передостаннє місце, невіразна гра... Слабка втіха, що багато забуваємо, адже пропущаємо ще більше...

Результати зустрічей і сама гра на виїзді з вінницькою «Нивою» (1:1) та хмельницьким «Поділлям» (програш 0:1) — одними з лідерів — засвідчили про наявність того потенціалу, про який на початку сезону тільки й було розмов. Адже за поступом гравців ми навряд чи постуємо комусь в лізі. Та часи плескання в долоні «зіркам» за їхню одну лиш присутність на полі минають. Від них чекають гри. Чекають, що вони нарешті поведуть за собою інших гравців команди. Учора «Зірка» грала в Житомирі з «Поліссям». А 5 травня кіровоградці прийматимуть роменський «Авангард».

А. ШПАК.

НА ДОЗВІЛЛІ

«Яблука на снігу»: ДО ТА ПІСЛЯ

БІЛІ НАРЦИСИ

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

Музика Геннадія ТАТАРЧЕНКА

Слова Вадима КРИЩЕНКА

Ще день димить туманом сизим,
Іще троянди зимньо сплять,
Та вже цвітуть, цвітуть нарциси,
Тендітним полум'ям горять.
Згадалось, згадалось знову:
Цвіли нарциси на вікні,
І в пелюстках три вічні слова
Сказав ти пошепки мені.

ПРИСПІВ:

Білі нарциси — ніжності квіти,
Спомин далекий іще не погас.

Білі нарциси щирим привітом
З лук весняних усміхнулись до нас.

І через дні, і через роки,
Як ті слова неголосні,
Несу нарциси світлоокі
У нашу осінь із весни.
Згадалось, згадалось знову:
Цвіли нарциси на вікні,
І в пелюстках три вічні слова
Сказав ти пошепки мені.

ПРИСПІВ.

Ф ЛЮГЕР, «Стюардеса», «Бойовим нагороджується орденом», «Яблука на снігу» — ці та багато інших пісень стали улюбленими для багатьох прихильників радянської естради. І хоч прізвища їх автора не зустрінеш у складі спілки композиторів, платівок співака, який виконує ці пісні, не побачиш серед записів фірми «Мелодія», однак це не заважає московському композиторові й співакові Михайлові Муромову бути відомим.

Концерти Михайла Муромова супроводжуються постійним успіхом усюди: як у Москві, так і на БАМі. Але його творча вдача дивно подвоюється. З одного боку — реальні успіхи: співавторство з відомими поетами, запис музики до кінофільмів «Вам телеграма», «Бойовим нагороджується орденом», «Нічні шептання», музика до вистав «Вибір» (Ю. Бондарев), «Кінець ділу вінець» (В. Шекспір) та інших, його робота як актора у фільмах «Єдиний чоловік» та «Трест, який лопнув», музика до атралізованого показу мод В. Зайцева, участь у XII Всесвітньому фестивалі молоді і студентів у Москві, створення пісень для дискотек, робота у жанрі патріотичної пісні та багато іншого. А з іншого боку — невдала спроба за тривалий період зробити запис на платівку. І хоча виступи Муромова багато разів знімали й записували на телебаченні, ці виступи так і не з'явилися на телеекрані. Складає-

ться враження, що декому не сподобалось щось у його професійній творчості, дехто сумнівався у його музичній грамотності. У Москві я зустрівся з Михайлом Муромовим і спробував з'ясувати: хто ж він, цей другорядний, але дуже популярний композитор і виконавець. Про результати спроби судіть самі.

КОР.: Михайле, з чого почалося ваше творче життя? М. М.: Музикою почав займатись ще в дитинстві. У шкільні роки схотілося створити свій ансамбль. Ідея здійснилася. Наш ансамбль «Тороси» з успіхом виступав на вечорах, «гастролював» по сусідніх школах. Через деякий час нам набридло виступати у манері західних виконавців, і ми вирішили створювати музику та писати тексти до неї самостійно. Далі я закінчив музичну школу. Під час навчання у інституті продовжував музичні заняття. Студентський ВІА «Тороси» виступав на мітингах, студентських вечорах, концертах. Після закінчення інституту служив у лавах Радянської Армії, потім був різноробочим, офіціантом, вступив до аспірантури..., до цього починала музика. Працював у оркестрі Московського драматичного театру імені Станіславського. Спробував організувати невелику студію, почав збирати музикантів для своєї групи. Далі — спроба записувати свої перші пісні. У 1986 році при Волгоградській філармонії працював керівником групи «Комп'ютер», записав пер-

ший магнітофонний альбом. КОР.: Яка була найперша пісня і як вона з'явилася? М. М.: Найпершою піснею у шкільні роки стала пісня «Лебедина озеро» на вірші Бориса Ковиньова, своєрідна настрілька за першим коханням. Першою піснею на професійній сцені стала «Мати моя». Ця пісня з'явилася завдяки підтримці чудової людини, поета-пісняра Харитоновна. Довгий час я не наважувався заявити свої пісні на професійний рівень. Та якось усе ж набрався сміливості і подзвонив Харитонову, назвав себе; сказав, що пишу пісні, сам себе оцінюю середньо, чи не маєте ви змоги прослухати мої записи і оцінити їх. Він погодився, а коли прослухав, сказав: «Музика мені подобається, на мій погляд, вона професійна. Подивіться мої вірші, можливо, щось і вийде». Спочатку народилися дві пісні: вальс «Мати моя» та «Я пам'яті торкаюсь». Далі з'явився цикл пісень, який я назвав «харитоновським». Це було у 1981 році. А на Центральне телебачення я вперше потрапив у 1982 році. Тоді

у програмі «Клуб молодожонів» прозвучала моя пісня «Птах — синє крило».

КОР.: З якими поетами ви співробітничаєте?

М. М.: Андрій Дементьєв, Анатолій Поперечний, Григорій Поженян. Інколи пишу вірші й сам. Наприклад, пісні «Лист до брата» та «Моя Москва» — на мої вірші.

КОР.: Як з'явилася ідея створення пісні «Афганістан»?

М. М.: У 1984 році до фільму, присвяченого Дню міліції, я написав пісню «Бойовим нагороджується орденом». Через деякий час її записали в Афганістані. Сам я там не був, але добре знаю Руслана Аушева. З'явилось бажання присвятити пісню хлопцям, котрі служили в Афганістані. Якимсь Володя Снегирьов (редактор «Собесідника») приніс мені вірші на цю тему. Через деякий час з'явилася пісня «Чистий Афганістан».

КОР.: Скільки разів повторюється слово «флюгер» у вашій однойменній пісні?

М. М.: Скажу точніше: 113 разів. Якщо не ві-

рите, маєте можливість підрахувати.

КОР.: Що таке, на ваш погляд, популярна пісня?

М. М.: Пісня зможе стати популярною тільки тоді, коли вірші будуть дзвеніти, як музика, коли у людини, яка слухає пісню, з'явиться бажання мислити, уявляти. Наприклад, у пісні «Яблука на снігу» діти уявляють літо серед зими, а люди доросліші бачать яблука на фоні гір, згадують про літній відпочинок у горах.

КОР.: Чи є майбутнє у радянської естради?

М. М.: Кілька років тому я відповів би, що майбутнього у радянської естради немає, та й зараз становище не легке. Якщо Кобзон із Толкуновим «не задуть» молоді таланти, то майбутнє буде. Почали перебудовуватися музичні редакції радіо та телебачення. З'явилось багато молодих талановитих виконавців: у стилі «метал» чудово працює група «Майстер», стрімкими темпами зростає майстерність рок-н-рольних груп «Браво», «Містер Твістер», у стилі поп-музики можна виділити Лайму Вай-

куле. А що ж наші «зірки»? Великий лірик Саша Барикін співає про сумку з надписом «Динамо», а Володя Кузьмін «робить зарядку», хоч і можуть створювати справжню музику.

КОР.: Як ви ставитеся до проявів нової рок-музики?

М. М.: У нових рок-лабораторіях багато груп являють собою просто посміховисько. Пишуть вони не від душі, а з претензіями до суспільства. Вони грають, пишуть тексти заради аудиторії, щоб привернути до себе увагу своєю так званою революційністю. Це все не те, повинні бути справжні тексти, справжня музика, треба робити мистецтво, а не привертати увагу до себе.

КОР.: Ваші творчі плани?

М. М.: Записати платівку у фірмі «Мелодія». До неї увійдуть 3—4 старі пісні, серед яких, звичайно, будуть і «Яблука на снігу», а також кілька нових. Робоча назва платівки поки що залишається «Яблука на снігу» та після.

Інтерв'ю взяв Дмитро ТКАЧЕНКО. Фото автора.

ЗГАДАЄМО ПРО КОВБОЇВ

ЖІНОЧИЙ САЛОН «МОДНИЦІ З ПЕРЕДМІСТЯ»

Погляньте на яскраво-салатну зелень молодого листя дерев, жовті кульбаки на луках, голубе небо з білими хмарками, порадійте весні і запам'ятайте, що названі тут кольори — одні з наймодніших нині у одязі.

Фасон його не затиснутий у строгі рамки — носіть тільки «міні» чи «банани», — а дає досить широку можливість для вибору. У прохолодну погоду дівчата можуть одягти спідницю довжиною до середини литки, а в теплу — на 5—10 сантиметрів вище коліна.

Побувши сезон-два у деякому «загоні», жіночі брюки знову виходять на авансцену моди. Сучасні тенденції в них — прорізи глибокі кишені, виточки з напуском, призбирані кокетки спереду. Накладні кишені, ззаду, розмаїття замочків-блискавок, строчок, етикеток — деталі уже ар-

хаїчні. Довжина і ширина брюк — довільні. Не виключено, що вийдуть у лідери широкі і не дуже довгі.

Фаворити серед трикотажних виробів — грубого, але щільного плетіння просторі довгі джемperi та светри з великим набивним малюнком, краще не строго геометричним, можливо, рослинним. Цікаво сприймаються також зоологічні мотиви: зображення орлів, оленів, риб; краще, якщо вони розміщені на одязі асиметрично. Стануть актуальними ковбойські та індіанські аксесуари — шкіра, замша, китиці, шкіряна шнурівка. Є прогнози, що в жіночому одязі цей напрям може потіснити недавно популярні спортивний та романтичний стилі.

Залізну живучість демонструє джинсовий стиль (тепер він «варений»). Тільки нині, на відміну від минулого сезону, сучасніший вигляд матимуть короткі джин-

сові піджаки замість плечистих напівпальт, а також блузи і жилети.

Плаття і тонкі блузи трохи відступили; жіночність проявляється більше в доповненнях: шарфах і косинках, котрі або об'являються довкола шиї, або вільно висять на ній. Найкращі кольори для цих доповнень — білий, темно-вишневий, червоний. Біжутерія відходить від пластмасовості і «яликовості». Кліпси, брошки, кольє вибирайте менших, ніж раніше, розмірів. Сумочки, якщо вдасться знайти, беріть кольору беж, коричневого, гірчиного, а ще краще — які замшеві з бахромою — і тут повертається призабуте ковбойство. Розмір сумок — середній, ремінець довгий.

Взуття чітко ділиться на нарядне модельне (човники на тонкому каблучку, без пряжок, глибоко і фігурно вирізані) та зручне повсякденне (але не підкреслено-

спортивне): шкіряні туфлі чи босоніжки на плоскій підшаві без акцентування застібки, можливо, з дрібними бантиками чи вузликами.

А як із зачісками? Волосся різної довжини, лежить вільно, заколок мінімум. Можлива стрічка на лобі, але не блискуча, а з тієї тканини, що і одяг.

Макіяж — «весняний». Зелений і голубий, олівці для повік займають місце поряд із коричневим та фіолетовим, чорний відступає. Модна кольорова туш для вій. Якщо нею користуєтесь, тоді менше накладайте тіней. Коли ж вони є, постарайтесь, щоб ім у тон були і рум'яна. А от помада може бути відмінного від них відтінку, зате в тон одягу чи прикрасам.

І останнє. До нинішнього типу одягу не дуже підходять духи, навіть найкращі. Віддайте перевагу холоднуватим кремозампунним ароматам.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС.
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96;

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БК 02890.

Газета виходить щосуботи.

Індекс 61103.

Зам. № 199.

Тираж 52 200.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.